

Lovforslag nr. L 195. Fremsat den 8. maj 1991 af undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om statens uddannelsesstøtte

§ 1

I lov om statens uddannelsesstøtte, jf. lovbeholdtgørelse nr. 486 af 25. juni 1990, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, nr. 1, litra a, ændres »1.800 kr.« til: »1.790 kr.«.

2. I § 2, nr. 1, litra b, ændres »hvis den uddannelsessøgende har godtgjort at være udeboende« til: »hvis de i stk. 2-4 anførte betingelser er opfyldt«.

3. I § 2 indsættes som *stk. 2, 3 og 4*:

»*Stk. 2.* Stipendium efter stk. 1, nr. 1, litra b, ydes, hvis den uddannelsessøgende har godtgjort at være udeboende og modtager støtte

1) efter § 3 eller

2) efter § 2 a, og støtten vedrører en periode efter den måned, hvori den uddannelsessøgende fylder 20 år.

Stk. 3. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter regler om, at aldersbetingelsen i stk. 2, nr. 2, kan fraviges.

Stk. 4. Uddannelsessøgende, som er omfattet af stk. 3, skal ved ansøgning om stipendium efter stk. 1, nr. 1, litra b, oplyse forældrenes navn, adresse og personnummer. Afgivelse af oplysninger i øvrigt finder sted efter bestemmelserne i § 22.«.

4. Efter § 2 indsættes:

»§ 2 a. Uddannelsessøgende kan få uddannelsesstøtte til undervisning på folkeskolniveau, almen voksenuddannelse på samme niveau som folkeskolens afsluttende prøver og til

ungdomsuddannelse, indtil den første ungdomsuddannelse er afsluttet.

Stk. 2. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter regler om, hvilke uddannelser der er omfattet af bestemmelsen, og om, hvad der betragtes som en samlet ungdomsuddannelse.«.

5. § 3 affattes således:

»§ 3. Uddannelsessøgende kan få uddannelsesstøtte efter et begrænset støttesystem (klippekortet) for en periode, der svarer til den normale uddannelsestid (støttetiden) med de reguleringer, der følger af stk. 2-6, til:

- 1) en erhvervsrettet uddannelse efter afslutning af den første ungdomsuddannelse,
- 2) en gymnasial uddannelse, som efter afslutning af en erhvervsuddannelse eller en hertil svarende elev-/lærlinguddannelse er nødvendig for at gennemføre en videregående uddannelse, og
- 3) uddannelsessupplering, som er nødvendig for at gennemføre en videregående uddannelse.

Stk. 2. Fra støttetiden ved en igangværende uddannelse trækkes perioder, hvori den uddannelsessøgende har modtaget:

- 1) uddannelsesstøtte til tidligere afsluttet eller afbrudt uddannelse og uddannelsessupplering efter stk. 1 og
- 2) uddannelsesydelse i medfør af lov om arbejdstilbud til ledige eller fast revalideringsydelse i medfør af lov om social bistand til den igangværende uddannelse eller til tidligere afsluttet eller afbrudt støtteberettigende uddannelse og uddannelsessupplering efter stk. 1.

Stk. 3. Fra støttetiden trækkes dog ikke perioder, hvori den uddannelsessøgende har modtaget uddannelsesstøtte, uddannelsesydel- se eller fast revalideringsydelse til:

- 1) uddannelse, som er omfattet af stk. 1, nr. 2, og som er nødvendig for at gennemføre en igangværende videregående uddannelse,
- 2) uddannelsessupplering, som er omfattet af stk. 1, nr. 3, og som efter afslutning af en gymnasial uddannelse uden muligheder for de nødvendige tilvalg er nødvendig for at gennemføre den igangværende videregående uddannelse, og
- 3) en tidligere afbrudt uddannelse, hvis ud- dannelsen er afbrudt inden for de første 12 måneder efter uddannelsens start.

Stk. 4. Støttetiden kan forlænges med perio- der til:

- 1) uddannelsessupplering, der er omfattet af stk. 1, nr. 3, men ikke af stk. 3, nr. 2, og som er nødvendig for at gennemføre en igangvæ- rende videregående uddannelse, og
- 2) forsinkelse i forbindelse med prøver, der ik- ke er bestået, eller lignende forsinkelse af uddannelsen.

Stk. 5. Perioder efter stk. 3, nr. 3, og stk. 4, kan tilsammen højst udgøre 12 måneder.

Stk. 6. Støttetiden kan forlænges med 6 må- neder i forbindelse med en fødsel, hvis der ikke samtidig er bevilget orlov fra uddannelsen.

Stk. 7. Undervisnings- og forskningsministe- ren fastsætter regler om:

- 1) hvilke uddannelser der er omfattet af stk. 1, nr. 1-3, herunder om, hvad der er nødven- digt for at gennemføre en videregående ud- dannelse,
- 2) fradrag i støttetid efter stk. 2,
- 3) forlængelse af støttetiden efter stk. 4,
- 4) støttetiden for uddannelser, hvori der ind- går deluddannelser, og
- 5) forlængelse af støttetiden efter stk. 6 og kan herunder bestemme, at forlængelsen kan de- les mellem støtteberettigede forældre.«.

6. § 3 a, stk. 1, 1. pkt., affattes således:

»Uddannelsessøgende kan fravælge støtte for en eller flere måneder i hvert støtteår.«.

7. § 3 a, stk. 2, 1. pkt., affattes således:

»Støtte, som fravælges efter stk. 1 i en uddan- nelse omfattet af § 3, samt uforbrugt støtte i øv- rigt i en sådan uddannelse kan udbetales må- nedsviis sammen med sædvanlig støtte efter § 2 i

forbindelse med en erhvervsrettet uddannelses afslutning.«.

8. I § 3 a, stk. 2, 2. pkt., indsættes efter »§ 2«: », stk. 1«.

9. I § 3 a, stk. 2, indsættes efter *3. pkt.*:

»Der kan dog kun ydes støtte med dobbelt sats, hvis det samlede antal forbrugte månedli- ge støtterater inklusive raterne til dobbelt sats til den igangværende uddannelse ikke derved overstiger det antal månedlige støtterater, som svarer til det for uddannelsen fastsatte antal månedsrater med tillæg af eventuelle ekstra månedlige rater tildelt efter § 3, stk. 1, nr. 2 og 3, og stk. 6. Undervisnings- og forskningsministe- ren kan fastsætte regler om eventuelt yderligere tillæg.«.

10. § 3 b, stk. 1, ophæves.

Stk. 2 bliver herefter stk. 1.

11. § 5 affattes således:

»§ 5. Uddannelsessøgende kan ud over sti- pendium og lån få et stipendium som tilskud til dækning af undervisningsafgift. Stipendiet ud- gør pr. måned 85 pct. af 1/12 af den faktiske un- dervisningsafgift beregnet på årsbasis, dog højst 1.250 kr. pr. støttemåned.

Stk. 2. Undervisnings- og forskningsministe- ren kan bestemme, at godkendelse af en uddan- nelse som støtteberettigende ikke omfatter sti- pendium som tilskud til dækning af undervis- ningsafgift.«.

12. I § 5 a, nr. 3, ændres »,« til: »og«.

13. I § 5 a, nr. 4, ændres », og« til: ».«.

14. § 5 a, nr. 5, ophæves.

15. I § 6, stk. 1, 1. pkt., udgår: »8,«.

16. I § 7, stk. 3, 1. pkt., udgår: »og kan herunder fravige betingelsen om, at uddannelsen skal gennemgås i Danmark«.

17. Efter § 7 indsættes:

»§ 7 a. Undervisnings- og forskningsministe- ren kan bestemme, at Styrelsen for Statens Ud- dannelsesstøtte efter ansøgning giver uddan- nelsesstøtte til uddannelsessøgende til uddan- nelse i udlandet. Uddannelsen godkendes af

Styrelsen for Statens Uddannelsessøtte som støtteberettigende. De uddannelsessøgende skal opfylde betingelserne i § 7, stk. 1, nr. 2-5, jf. stk. 2 og 3.

Stk. 2. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte betingelser for godkendelsen.

Stk. 3. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte særlige regler om støtten, herunder om støttetiden.«.

18. § 8, *stk. 2, 2. pkt.*, ophæves.

19. I § 8 a, *stk. 1*, ændres »stk. 5« til: »stk. 3 og 4 og § 9, stk. 4«.

20. I § 8 a, *stk. 2, nr. 1, 2 og 3*, ændres »6.000 kr.« til: »7.000 kr.«.

21. I § 8 a, *stk. 2, nr. 4*, ændres »12.000 kr.« til: »15.000 kr.«.

22. I § 8 a, *stk. 2, nr. 4*, ændres: »ikke har opfyldt støttebetingelserne i § 7, stk. 1, nr. 1, 3 eller 5, eller hvori støtte ikke udbetales, fordi den uddannelsessøgendes støttemulighed er forbrugt, jf. §§ 3 og 3 b, stk. 1« til:

- a) ikke gennemgår en støtteberettigende uddannelse i Danmark eller i udlandet,
- b) ikke opfylder aldersbetingelsen efter § 7, stk. 1, nr. 2, jf. stk. 2,
- c) gennemgår en støtteberettigende uddannelse, men ikke opfylder støttebetingelsen i § 7, stk. 1, nr. 3,
- d) får anden offentlig støtte, som tilsigter at dække leveomkostningerne, jf. § 7, stk. 1, nr. 5, eller
- e) i støtteberettigende perioder ikke kan få støtte, fordi støttetiden, jf. § 3, er forbrugt.«.

23. § 8 a, *stk. 3*, ophæves.

Stk. 4-7 bliver herefter stk. 3-6.

24. I § 8 a, *stk. 4*, som bliver stk. 3, ændres »stk. 1-3« til: »stk. 1 og 2«.

25. I § 8 a, *stk. 5*, som bliver stk. 4, ændres »stk. 1-4 og stk. 6« til: »stk. 1-3 og stk. 5«.

26. I § 8 a, *stk. 5*, som bliver stk. 4, udgår: »og stk. 5« og », eller i den skattepligtige formue«.

27. I § 8 a, *stk. 6, 2. pkt.*, som bliver stk. 5, 2. pkt., ændres »stk. 4« til: »stk. 3«.

28. § 8 a, *stk. 6*, som bliver stk. 5, ophæves.
Stk. 7, bliver herefter stk. 5.

29. I § 8 a, *stk. 7*, som bliver stk. 6, ændres »stk. 1-6« til: »stk. 1-5«.

30. I § 8 a, *stk. 7*, som bliver stk. 5, ændres »stk. 1-5« til: »stk. 1-4«.

31. I § 9, *stk. 1*, ændres »Indtil udgangen af det kvartal, hvori den uddannelsessøgende fylder 19 år,« til: »Indtil udgangen af den måned, hvori en uddannelsessøgende, som er støtteberettiget efter § 2 a, fylder 19 år,«.

32. I § 9, *stk. 3*, ændres »274.700 kr.« til: »400.000 kr.«.

33. I § 9, *stk. 4, 2. pkt.*, indsættes efter »stk. 1«: »og 2«, og »stk. 4 og 5« ændres til: »stk. 3 og 4«.

34. § 9, *stk. 5*, ophæves.

Stk. 6 og 7 bliver herefter stk. 5 og 6.

35. Efter § 12 indsættes:

»§ 12 a. Støttetid efter § 3 betragtes som forbrugt, selv om udbetalt støtte, som er modtaget med rette, tilbagebetales helt eller delvis, eller selv om støtten søges tilbagebetalt ved den endelige støttetildeling.«.

36. § 13, *stk. 2, 2. pkt.*, ophæves.

37. § 13 a, *stk. 1, 3. og 4. pkt.*, affattes således:

»Derefter forrentes den til enhver tid værende gæld med en årlig rente svarende til den til enhver tid fastsatte officielle diskonto med et procenttillæg eller procentfradrag, som fastsættes på finansloven for det pågældende år. Procenttilægget kan dog ikke overstige 1.«.

38. I § 15, *stk. 2*, og § 19, *stk. 1*, ændres »Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning« til: »Hypotekbanken«.

39. § 22, *stk. 2*, affattes således:

»Stk. 2. Styrelsen for Statens Uddannelsessøtte kan hos skattemyndigheder og andre offentlige myndigheder indhente de oplysninger

om den uddannelsessøgende og dennes forældre, som er nødvendige for beregningen af støtte og tilbagebetaling, herunder oplysninger om indkomst- og formueforhold. Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte kan hos offentlige myndigheder og private institutioner indhente oplysninger til brug ved afgørelse af, om en uddannelsessøgende er støtteberettiget efter § 2 a. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om adgangen til at indhente oplysningerne og kan herunder fastsætte, hvilke oplysninger der skal gives i elektronisk form.«.

40. I § 23 indsættes efter *stk. 2* som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Undervisnings- og forskningsministeren kan bestemme, at uddannelsesinstitutionen kan fastsætte nærmere regler om forlængelse af støttetiden efter § 3, *stk. 4*, nr. 2, og om studieaktivitet som betingelse for uddannelsesstøtte, jf. § 7, *stk. 1*, nr. 4.«.

Stk. 3 bliver herefter *stk. 4*.

41. Efter § 24 indsættes:

»§ 24 a. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om, at Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte træffer den endelige administrative afgørelse om godkendelse af uddannelser i udlandet som støtteberettigende.

Stk. 2. Undervisnings- og forskningsministeren kan nedsætte et nævn, der efter anmodning fra Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte fastlægger retningslinier for godkendelse af uddannelser i udlandet som støtteberettigende og i særlige tilfælde udtaler sig om godkendelse af enkelte uddannelser i udlandet som støtteberettigende. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om nævnets sammensætning og virke.«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft således:

- 1) Den 1. juli 1991 med virkning fra den 1. januar 1991: § 1, nr. 19, 22, 23, 24, 25, 27, 29, 33, 35, 36 og 38.
- 2) Den 1. januar 1992: § 1, nr. 1, 6, 10, 15, 18, 20, 21, 26, 28, 30, 37 og 39.
- 3) Den 1. juli 1992: § 1, nr. 11, 16, 17 og 41.
- 4) Den 1. januar 1993: § 1, nr. 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 31, 32, 34 og 40. Bestemmelsen i § 1, nr. 5, om, at støttetiden forlænges med 6 måneder i tilfælde fødsel, har virkning for fødsler, der finder sted den 1. januar 1993 og senere.

Stk. 2. De i § 1, nr. 1, 11, 20, 21 og 32 fastlagte beløb reguleres efter § 6, *stk. 2* og 3, i lov om statens uddannelsesstøtte, første gang den 1. januar 1992.

Stk. 3. I perioden fra den 1. juli 1991 til den 31. december 1992 kan uddannelsessøgende i en erhvervsrettet ungdomsuddannelse, hvis støttetid er forbrugt, få uddannelsesstøtte for perioden frem til uddannelsens forventede afslutning efter det for videregående uddannelser gældende støttesystem, jf. § 3 i lov om statens uddannelsesstøtte, jf. lovbekendtgørelse nr. 486 af 25. juni 1990, og *stk. 13*.

Stk. 4. Det i § 9, *stk. 3*, 2. pkt., i lov om statens uddannelsesstøtte anførte beløb på 274.700 kr. forhøjes for støtteåret 1992 til 350.000 kr. og reguleres pr. 1. januar 1992 efter § 6, *stk. 2* og 3, i lov om statens uddannelsesstøtte, jf. lovbekendtgørelse nr. 486 af 25. juni 1990.

Stk. 5. Indtil udgangen af den måned, hvori de uddannelsessøgende fylder 20 år, finder § 2, nr. 1, litra b, i lov om statens uddannelsesstøtte, jf. lovbekendtgørelse nr. 486 af 25. juni 1990, ikke anvendelse på udeboende uddannelsessøgende, som ikke har afsluttet den første ungdomsuddannelse, og som den 1. juli 1992 eller senere første gang søger om uddannelsesstøtte. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter regler om, at aldersbetingelsen kan fraviges i særlige tilfælde, samt om, hvilke oplysninger ansøgeren skal give i forbindelse med ansøgning om stipendium med udeboendesats.

Stk. 6. Uddannelsessøgende, der har påbegyndt den igangværende støtteberettigende uddannelse inden den 1. juli 1992, kan ud over stipendium og studielån fortsat få stipendium som tilskud til dækning af undervisningsafgift indtil denne uddannelses afslutning. Hvis uddannelsen gennemgås i udlandet, kan dette stipendium fortsat fås til uddannelsen indtil udløbet af den periode, hvori uddannelsen er godkendt som støtteberettigende efter de før den 1. juli 1992 gældende bestemmelser.

Stk. 7. Udeboende uddannelsessøgende, som den 1. januar 1993 ikke har afsluttet den første ungdomsuddannelse, og som den 31. december 1992 ikke er fyldt 20 år, men ved seneste støtteudbetaling i 1992 har fået tildelt stipendium efter lov om statens uddannelsesstøtte med udeboendesats, får fra den 1. januar 1993 fortsat stipendium med denne sats til en den 1. januar 1993 igangværende uddannelse, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt.

Stk. 8. Uddannelsessøgende, som har begyndt en støtteberettigende videregående uddannelse før den 1. august 1989, og som ikke i perioden fra den 1. august 1989 til den 31. december 1992 er eller bliver indplaceret i støttesystemet, anses for at have forbrugt enhver støttemulighed til en den 1. januar 1993 igangværende uddannelse. Ansøgning om indplacering skal indgives inden for de frister, som i henhold til § 22, stk. 3, i lov om statens uddannelsesstøtte fastsættes for indgivelse af ansøgning om støtte i støtteåret 1992. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter regler om, at den i 1. pkt. anførte frist for indplacering i klippekortsystemet, jf. 2. pkt., kan fraviges for uddannelsessøgende, som på grund af modtagelse af anden offentlig støtte, der tilsigter at dække leveomkostningerne, jf. § 7, stk. 1, nr. 5, i lov om statens uddannelsesstøtte, eller af andre særlige grunde har været afskåret fra at blive indplaceret i støttesystemet inden udløbet af den fastsatte frist. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter regler om støtteperiodens længde for de i 3. pkt. nævnte uddannelsessøgende ved disses indplacering i det i § 1, nr. 5, fastlagte støttesystem.

Stk. 9. Bestemmelsen i det i § 1, nr. 5, fastlagte støttesystem om, at perioder med uddannelsesyndelse i medfør af lov om arbejdstilbud til ledige fratrækkes ved opgørelsen af støttetiden, har kun virkning for uddannelsessøgende, som har begyndt eller begynder på en af bestemmelsen omfattet uddannelse med uddannelsesyndelse efter den 13. december 1988.

Stk. 10. Når en uddannelsessøgende, som ikke i perioden fra den 1. august 1989 til den 31. december 1992 er eller bliver indplaceret i det hidtidige støttesystem, søger om støtte til en uddannelse efter den 31. december 1992, fratrækkes ved opgørelsen af støttetiden efter det i § 1, nr. 5, fastlagte støttesystem ikke perioder forud for den 1. august 1989, hvori der er modtaget uddannelsesstøtte, jf. dog stk. 12.

Stk. 11. Ved opgørelsen af støttetiden efter det i § 1, nr. 5, fastlagte støttesystem fratrækkes ikke støttetid, som i perioden fra den 1. august 1989 til den 31. december 1992 er brugt efter det hidtil gældende støttesystem for ungdomsudannelser. Tilsvarende gælder for perioder med uddannelsesyndelse og fast revalideringsydelse, som er oppebåret til en ungdomsudannelse før den 1. januar 1993.

Stk. 12. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter regler om indplacering i perio-

den fra den 1. januar 1993 til den 31. december 1994 i det i § 1, nr. 5, fastlagte støttesystem af uddannelsessøgende, som i perioden fra den 1. august 1989 til den 31. december 1992 ikke er eller bliver indplaceret i det hidtil gældende støttesystem, som i perioden fra den 1. juli 1991 til den 31. december 1992 har været optaget på en støtteberettigende videregående uddannelse, der afbrydes inden den 1. januar 1993, og som i perioden fra den 1. januar 1993 til den 31. december 1994 genoptager den afbrudte uddannelse.

Stk. 13. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter regler om indplacering i (overførsel til) det i § 1, nr. 5, fastlagte støttesystem af uddannelsessøgende, som i perioden fra den 1. august 1989 til den 31. december 1992 er eller bliver indplaceret i det hidtil gældende støttesystem, samt om, hvorvidt uddannelsessøgende, som før den 1. januar 1993 har afbrudt eller er i gang med en støtteberettigende ungdomsudannelse, kan få uddannelsesstøtte efter den i § 1, nr. 4, fastlagte bestemmelse.

Stk. 14. Uddannelsessøgende, som har begyndt den første støtteberettigende videregående uddannelse før den 15. marts 1988, og som er eller bliver indplaceret i støttesystemet i perioden fra den 1. august 1989 til den 31. december 1992, omfattes ikke ved indplacering i det i § 1, nr. 5, fastlagte nye støttesystem, jf. stk. 13, af bestemmelsen om forlænget støttetid på grund af forsinkelse.

Stk. 15. Uddannelsessøgende, som har påbegyndt den første støtteberettigende videregående uddannelse før den 15. marts 1988, og som i perioden fra den 1. august 1989 til den 31. december 1992 er eller bliver indplaceret i det hidtil gældende støttesystem, jf. stk. 8 og 13, kan få udbetalt støtte med dobbelt sats, jf. § 3 a, stk. 2, i lov om statens uddannelsesstøtte, i det omfang der er opsparet månedlige støtterater efter den 1. august 1989.

Stk. 16. § 2, stk. 5, i lov nr. 823 af 21. december 1988 om ændring af lov om statens uddannelsesstøtte affattes således:

»*Stk. 5.* Til uddannelsessøgende, som før den 15. marts 1988 har påbegyndt en videregående uddannelse og i perioden fra den 1. august 1989 til den 31. december 1992 er eller bliver indplaceret i støttesystemet for videregående uddannelser, kan der i indtil 2 år, ydes statsgaranti for lån i pengeinstitutter på indtil 49.535 kr. årligt, hvis de opfylder støttebetingelserne efter § 7 i lov om statens uddannelses-

støtte, og den tid, hvori de kan få stipendium, er overskredet. Beløbet reguleres efter reglerne i § 6, stk. 2 og 3, i lov om statens uddannelsesstøtte, første gang den 1. januar 1992. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter nærmere regler om ordningen, som bortfalder med udgangen af juli måned 1993.«.

Stk. 17. § 2, stk. 6, i lov nr. 823 af 21. december 1988 om ændring af lov om statens uddannelsesstøtte affattes således:

»*Stk. 6.* Til udeboende uddannelsessøgende, som er fyldt 22 år før den 15. marts 1988, som før dette tidspunkt har påbegyndt en videregå-

ende uddannelse, og som i perioden fra den 1. august 1989 til den 31. december 1992 er eller bliver indplaceret i støttesystemet for videregående uddannelser, forhøjes den i § 2, nr. 2, i lov om statens uddannelsesstøtte fastsatte låneramme med 1/12 af 3.867 kr. pr. støttemåned. Beløbet reguleres efter reglerne i § 6, stk. 2 og 3, i lov om statens uddannelsesstøtte, første gang den 1. januar 1992. Bestemmelsen bortfalder med udgangen af juli måned 1993.«.

Stk. 18. § 2, stk. 7, i lov nr. 823 af 21. december 1988 om ændring af lov om statens uddannelsesstøtte ophæves.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lov nr. 357 af 4. juni 1986 om statens uddannelsesstøtte (Folketingstidende 1985-86: 7368, 8714, 11949, 12524, A 4827, B 1841, C 1049) er blevet ændret ved lov nr. 723 af 18. november 1987 (Folketingstidende 1987-88: 78, 394, 564, 711, A 325, C 35), lov nr. 192 af 29. marts 1988 (Folketingstidende 1987-88. 1. saml.: 4495, 5493, 8651, 8853, A 2803, B 549, 587, C 425), lov nr. 353 af 1. juli 1988 (Folketingstidende 1987-88. 2. saml.: 50, 313, 674, 860, A 241, B 115, C 67), lov nr. 377 af 6. juli 1988 (Folketingstidende 1987-88: 54, 298, 661, 917, A 335, B 175, 233, C 127), lov nr. 823 af 21. december 1988 (Folketingstidende 1988-89: 448, 997, 3603, 4357, A 1745, B 345, 557, C 483), lov nr. 394 af 7. juni 1989 (Folketingstidende 1988-89: 9484, 9754, 11015, 11389, A 5737, B 2211, C 1239), lov nr. 859 af 20. december 1989 (Folketingstidende 1989-90: 2853, 3263, 3517, 4077, A 2511, B 317, 477, C 265), lov nr. 386 af 13. juni 1990 (Folketingstidende 1989-90: 8858, 8915, 9401, 9759, A 5519, B 1267, C 719). Loven er senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 486 af 25. juni 1990.

1. Formålet med omlægninger af statens uddannelsesstøtte (SU)

Undervisnings- og Forskningsministeriet har i fortsættelse af de administrative omlægninger, der blev besluttet ved lov 859 af 20. december 1989, og som er gennemført pr. 1. januar 1991, arbejdet videre med forberedelse af en række ændringer, hvis primære formål er yderligere forenkling og liberalisering af SU-systemet.

De langsigtede mål for systemomlægningerne kan beskrives som et system, der for den enkelte bruger fremstår som:

- Et system, hvor man automatisk og hurtigt får uddannelsesstøtte, hvis man opfylder betingelserne og ønsker denne støtte.
- Et system, hvor brugeren selv - inden for det begrænsede støttesystems (klippekortets) rammer - er ansvarlig for at bruge systemet hensigtsmæssigt i forhold til egne uddannelsesønsker, studieadfærd

og muligheder for at dække leveomkostningerne ved egenindtægt.

- Et system, hvor betjeningen af den enkelte bruger dels er baseret på brugervenligt informationsmateriale, dels på at brugeren kun skal henvende sig ét sted, hvis der er problemer med støtteforholdene, nemlig ved den institution, hvor brugeren er indskrevet (hvis det er her i landet), og hvor denne institution har ansvaret for alle afgørelser, der vedrører forhold, der ændres under den aktuelle uddannelse.
- Et system, der af den enkelte bruger betragtes som rimeligt/retfærdigt i forhold til, hvordan andre støttemodtagere er stillet.
- Et system, hvor reglerne er så enkle, at den enkelte bruger kan overskue de regler, der er relevante.

Omlægninger, der tilsigter at opfylde disse mål, kombineres med omlægninger, hvis primære formål er administrative forenklinger. Der må sigtes mod en meget høj grad af automatisering af den centrale del af SU-administrationen, dvs. enkeltsagsbehandling i SU-Styrelsen må begrænses mest muligt, og kontrolsystemer automatiseres. Det betyder bl.a., at krav om »millimeterretfærdighed« ikke kan opfyldes.

På det administrative område forudsætter målene om den fremtidige brugerbetjening en væsentlig decentralisering af opgaver og beslutningskompetence til de enkelte institutioner. Det kræver både nyudvikling eller videreudvikling af studieadministrative systemer, kommunikationsforbindelser mellem det centrale SU-system og institutionerne samt i mange tilfælde en styrkelse af den lokale administration på SU-området. De undersøgelser, som Undervisnings- og Forskningsministeriet ved et konsulentfirma har foretaget i 1990 med henblik på forberedelse af en decentralisering og af en automatiseret og effektiv studieaktivitetskontrol, viser endvidere, at aktivitetskontrollen specielt ved universitetsuddannelserne er det svageste led - både teknisk og administrativt - i kontrolsystemet på SU-området. Undervisnings- og Forskningsministeriet (og konsulentfirmaet) finder, at der må sigtes på en løsning, hvor institutionerne har mulighed for at tilpasse kontrolsystem og udløsning af yderligere støtte (klip) til oprøver m.v. til de-

res studieordninger, samtidig med at institutionerne i højere grad gøres ansvarlige for uhensigtsmæssigt SU-forbrug.

2. De foreslåede lovændringer

De aktuelle forslag til lovændringer for omlægnin- ger, er udarbejdet på baggrund af erfaringer med:

- hvilke regler der giver anledning til klager og kri- tik,
- hvilke regler der er vanskelige at forklare og der- med komplicerer det samlede vejledningssystem,
- hvilke regler der er vanskelige at administrere,
- hvilke regler der kan påvirke uddannelsesadfær- den på en uhensigtsmæssig måde.

Den samlede omlægning skal være udgiftsneutral og omfatter derfor også udgiftsbegrænsende forslag, der er nødvendige for at finansiere den samlede om- lægning.

Lovændringerne kan grupperes således:

- Revideret klippekortsystem, herunder
 - afskaffelse af klippekortet for ungdomsuddan- nelser, således at støtte til den uddannelsessø- gendes første ungdomsuddannelse ikke er om- fattet af klippekortbegrænsningerne,
 - ændringer i ordningen om forsinkelsesklip, her- under omformulering af lovbestemmelsen om yderligere klip ved studieforsinkelser (forsinkel- sesklip) med henblik på at tilvejebringe klare ad- ministrative rammer for ordningen og give insti- tutionerne udvidet beslutningskompetence,
 - forøgelse af støttetiden med 6 månedlige rater i anledning af fødsel.
- Ændringer der reducerer de 18-åriges afhængig- hed af forældrenes indkomst, nemlig:
 - bortfald af afhængighed af forældreindkomst for støttemodtagere, der er omfattet af det nye klip- pekort,
 - for 18-årige (forældreindkomstafhængige) ud- dannelsessøgende i den første ungdomsuddan- nelse:
 1. forhøjelse af den øvre grænse for forældrenes indkomstgrundlag, hvis den uddannelsessø- gende skal modtage uddannelsesstøtte,
 2. ændring af kvartalsreglen i forbindelse med overgang til støtte uafhængigt af forældrenes økonomiske forhold, således at overgangen finder sted ved udgangen af den måned, hvori den uddannelsessøgende fylder 19 år.
- Revideret opsparingsordning inden for klippekort- et, bortfald af egen-formuebestemmelserne, juster- ing af fribeløb for måneder før og efter uddannel- sen samt ved fravalg af klip, praktik mv. og ophæ- velse af bestemmelsen om, at der maksimalt kan

udbetales SU i en periode, der svarer til den nor- merede uddannelsestid med tillæg af 24 måneder.

- Ændring af ordningen om uddannelsesstøtte til uddannelser i udlandet og ændring af ordningen om stipendier som tilskud til dækning af undervis- ningsafgift (i indland og udland).
- Ændring af bestemmelsen om forrentning af studi- elån efter uddannelsens ophør.
- Nedsættelse af stipendiesatser for hjemmeboende uddannelsessøgende og regler om, at alle støtte- modtagere i den første ungdomsuddannelse får sti- pendium efter satsen for hjemmeboende indtil ud- gangen af den måned, hvori de fylder 20 år. Samti- dig afskaffelse af kvartalsreglen i forbindelse med opnåelse af udeboendesats efter flytning, således at satsen kan opnås ved udgangen af den måned, hvor flytning har fundet sted.
- Overgangsregler, herunder overgangsordning ved- rørende SU til erhvervsrettet ungdomsuddannelse.

a. Revideret klippekort

Efter de nuværende regler er der både et klippekort for ungdomsuddannelserne og et klippekort for de videregående uddannelser. Den foreslåede omlæg- ning betyder,

- at klippekortet for den første ungdomsuddannelse afskaffes, således at dette uddannelsesforløb ikke er omfattet af klippekortsbegrænsninger,
- at klippekortet for videregående uddannelse udvi- des til at omfatte al uddannelse efter den første ungdomsuddannelse.

Når den første ungdomsuddannelse ønskes undta- get fra klippekortbegrænsninger, hænger det sam- men med, at klippekortbestemmelserne bliver van- skelige at forstå og kan virke urimelige, når de kombi- neres med reglerne om forældreindtægtsafhængig uddannelsesstøtte til de 18-årige. Normalt fylder de uddannelsessøgende 18 år i løbet af den første ung- domsuddannelse, og netop de helt unge, der kan modtage forældreindtægtsafhængig støtte, kan have vanskeligt ved at sætte sig ind i det samlede klippe- kortsystem.

Med de ændringer, der foreslås, får klippekortsyt- et kun betydning for unge, der har *afsluttet en samlet ungdomsuddannelse*. Samtidig sker der en li- beralisering af mulighederne for brug af det nye klip- pekort. I det nye klippekort bliver hovedprincippet, at de unge kan få støtte til den uddannelse, de vælger efter lyst og evner, når de har gennemført en ung- domsuddannelse. Studenter vil således få mulighed for at bruge deres klippekort til en erhvervsuddannel- se eller eventuelt en erhvervs gymnasial uddannelse, uanset om de har brugt støtte i gymnasiet eller ej, men støtte til en sådan uddannelse trækkes fra ved en

eventuel senere videregående uddannelse på samme måde som ved tildeling af klip til videregående uddannelse inden for det nuværende klippekort. Modsvarende får uddannede efter lov om erhvervsuddannelser eller lignende mulighed for at gennemføre gymnasial uddannelse, der er nødvendig for at gennemføre en videregående uddannelse, uanset om de har fået støtte til deres første uddannelse, men støtte til 2. uddannelse efter lov om erhvervsuddannelser eller lignende vil trække fra i klippekortet.

Det nye klippekort gør det altså muligt at »skifte spor« fra praktisk uddannelse til teoretisk uddannelse og fra teoretisk uddannelse til praktisk uddannelse uden konsekvenser.

Endvidere kan en uddannelsessøgende med gymnasial uddannelse få tillægsklip til uddannelsessupplering, der er nødvendig for at opfylde de krav, der stilles ved en videregående uddannelse, og som ikke kan opfyldes enten på den pågældende linje i den gymnasiale uddannelse eller på den valgte skole. Et eksempel kunne være den sproglige student, der ønsker at blive civilingeniør.

Tillægsklip til uddannelsessupplering kan også omfatte værkstedskurser, som er en forudsætning for, at studenter kan gennemføre teknikumingeniøruddannelsen og teknikeruddannelser. Tilsvarende gælder det for faglærte, der skal gennemføre adgangskursus til teknikum, at de får ekstra klip til dette formål.

Hvis en uddannelsessøgende imidlertid får SU til gymnasial uddannelse eller uddannelsessupplering, som ikke er nødvendig for at gennemføre en videregående uddannelse, vil klippene til suppleringen blive trukket fra på normal måde i forbindelse med tildeling af klip til en videregående uddannelse. Som et eksempel kan nævnes den sproglige student, der supplerer med henblik på optagelse til civilingeniørstudiet og herefter beslutter at læse jura. Et andet eksempel på »overflødig« supplering vil være de kurser, som en uddannelsessøgende tager for at forøge chancerne for at blive optaget ved en uddannelse med adgangsbegrænsning, selv om den pågældende i forvejen opfylder adgangsbetingelserne.

Det er hensigten, at det er uddannelsesinstitutionerne, der skal afgøre, om uddannelsessupplering har været nødvendig eller overflødig i forbindelse med en bestemt videregående uddannelse.

Det er klart, at også det nye klippekort kræver, at de unge efter deres første ungdomsuddannelse på forhånd er klar over, at støtteforbrug til én uddannelse kan begrænse mulighederne for at få støtte til en anden uddannelse.

Klippekortet bliver dermed et *klippe* kort for al ud-

dannelse for unge, der har gennemført deres første ungdomsuddannelse.

b. Ordningen om forsinkelingsklip

Klippekortets hovedbestemmelse er, at antallet af klip bestemmes af den uddannelse, støttemodtageren er indskrevet ved. I visse situationer kan støttemodtageren imidlertid få yderligere klip (de såkaldte »fjumreklip«) efter de nuværende regler i op til 12 måneder i alt. Disse 12 klip kan udnyttes til studieskift, der er sket inden for første år af en uddannelse, eller i forbindelse med ikke-beståede prøver.

Det foreslås, at sådanne yderligere klip (forsinkelingsklip) også skal omfatte uddannelsessupplering, som studenter og andre med gymnasial uddannelse skal gennemføre i forbindelse med optagelsen på bestemte videregående uddannelser, men som de kunne have gennemført med de rigtige valgfag i gymnasiet. Sådant supplerings har hidtil været omfattet af klippekortet for ungdomsuddannelse.

Endvidere foreslås det, at den nuværende bestemmelse om yderligere klip i forbindelse med ikke-beståede prøver ændres med henblik på at tilvejebringe klare administrative rammer for tildeling af yderligere klip ved studieforsinkelser af denne art og for at give institutionerne udvidet beslutningskompetence.

»Puljen« af forsinkelingsklip kan således efter forslaget anvendes i forbindelse med:

- studieskift inden for det første uddannelsesår,
- prøver, der ikke er bestået eller lignende forsinkelser af uddannelsen,
- uddannelsessupplering.

En uddannelsessøgende har maksimalt 12 forsinkelingsklip til rådighed. Har den uddannelsessøgende derfor brugt sine forsinkelingsklip i forbindelse med ikke-beståede prøver under én uddannelse, har den pågældende ingen forsinkelingsklip til rådighed til supplerings eller omprøver ved en senere uddannelse under klippekortet.

c. Ophævelse af afhængigheden af forældreindkomst inden for klippekortet samt - uden for klippekortet - ændret tidspunkt for ophør af afhængigheden af forældreindkomst og forhøjelse af den øvre grænse for forældrenes indkomstgrundlag.

Der stilles forslag om, at afhængigheden af forældreindkomst helt bortfalder for støttemodtagere inden for klippekortet, dvs. at 18-årige altid kan få støtte ved videregående uddannelse mv. Det hænger sammen med, at afhængigheden af forældreindkomst og klippekortbestemmelser passer meget dårligt sammen, jf. forslaget om at fjerne klippekortet i den første ungdomsuddannelse. Samtidig er det navnlig i forbindelse med overgang fra ungdomsuddannelse

til videregående uddannelse, at det bliver nødvendigt, at unge flytter hjemmefra.

Endvidere stilles der forslag om, at den såkaldte kvartalsregel, hvorefter støtte gives uafhængigt af forældrenes indkomst ved udgangen af det kvartal, hvori den uddannelsessøgende fylder 19 år, ophæves. Det foreslås, at denne bestemmelse erstattes af en regel om, at støtte uden for klippekortet gives uafhængigt af forældrenes økonomiske forhold fra udgangen af den måned, hvori den uddannelsessøgende fylder 19 år. Samtidig ændres den bekendtgørelsesfastsatte kvartalsregel om opnåelse af udeboendesats tilsvarende, således at støttemodtagere, der er berettiget til udeboendesats, opnår denne ved udgangen af den måned, hvor de er flyttet hjemmefra.

Ændringen giver mere forståelige og rimelige regler, og forskelsbehandlingen med hensyn til støttetildeling afhængig af fødselsdato og flyttedato formindskes. Samtidig indskrænkes den periode, hvori de uddannelsessøgende er afhængige af forældrenes økonomiske forhold.

Endelig stilles der forslag om at forhøje den øvre grænse for forældrenes indkomstgrundlag (hvor støtte falder bort for forældreindkomstafhængige støttemodtagere) til 400.000 kr. (dog kun 350.000 kr. i 1992). Herved får flere 18-årige uddannelsessøgende uden for klippekortet SU, end det er tilfældet efter de gældende regler. Det mindste støttebeløb sættes samtidig op til 300 kr. pr. måned mod hidtil 100 kr. pr. måned.

Efter de gældende regler gives der fuld SU til 18-årige uddannelsessøgende, når forældrenes indkomstgrundlag er under 175.250 kr. årligt. Når forældrenes indkomstgrundlag er over 287.070 kr. årligt, får de uddannelsessøgende ingen SU. I intervallet mellem 175.250 kr. og 287.070 kr. nedtrappes deres SU gradvist.

d. Revideret opsparingsordning inden for klippekortet, bortfald af egenformuebestemmelserne, justeringer af fribeløbsordningerne og ophævelse af bestemmelsen om, at der maksimalt kan udbetales SU i en periode, der svarer til den normerede uddannelsestid + 24 måneder.

Med den nye kontinuerte tildeling af SU og indkomstkontrol, der er trådt i kraft den 1. januar 1991, får støttemodtagerne selv ansvaret for løbende at regulere deres støtteudbetalinger under hensyn til egenindkomsten. En støttemodtager, der fravælger klip inden for klippekortet, sparer disse klip op, det vil sige, de kan bruges senere, enten ved forsinkelser i uddannelsen eller eventuelt som dobbeltklip ved uddannelsens afslutning.

Det er vigtigt, at reglerne om opsparing bliver så enkle som muligt, så støttemodtagerne ved en simpel beregning kan afgøre, hvor meget de bør spare op, og at alle støttemodtagere under klippekortet er omfattet af samme opsparingsregler og dermed får samme opsparingsincitament. Der stilles derfor en række forslag til ændring af opsparingsregler og egenindkomstregler. Samtidig foreslås det, at den specielle indregning af formue i egenindkomsten bortfalder. Også dette vil have en forenkende effekt.

Fribeløb justeres samtidig opad, således at risikoen for, at støtte reduceres som følge af indtægter før og efter uddannelsen samt under praktik, formindskes.

Den gældende regel, hvorefter SU maksimalt kan udbetales i den normerede uddannelsestid med tillæg af 24 måneder foreslås ophævet, fordi den er for restriktiv overfor især ældre studerende. En afskaffelse af bestemmelsen vil også have en forenkende effekt.

e. Stipendium som tilskud til dækning af undervisningsafgiften

Stipendium som tilskud til dækning af undervisningsafgiften opretholdes.

Det foreslås imidlertid, at godkendelse af uddannelser som støtteberettigende, der i dag giver ret både til støtte til leveomkostninger og til undervisningsafgifter, splittes op i 2 godkendelser, således at man kan nøjes med at godkende uddannelser som støtteberettigende, for så vidt angår støtte til leveomkostninger. Godkendelsen af stipendium til undervisningsafgift i udlandet vil blive begrænset mest muligt og kun ydet, hvor det skønnes nødvendigt for at dække særlige uddannelsesbehov, herunder til uddannelser, som ikke findes i Danmark.

Nuværende godkendelser vil ved den nye bestemmelse blive revurderet. Ministeren kan herunder søge stipendier til undervisningsafgift i Danmark omdannet til friplads- eller tilskudsordninger. Ved private gymnasier og hf-kurser og ved private studenterkurser søges således gennemført en fripladsordning med et samlet fripladstilskud på 2,8 mio.kr. årligt. Hvis der er, eller hvis der indføres sådanne fripladsordninger, er det hensigten, at ministeren skal kunne tilbagekalde godkendelsen af den pågældende uddannelse som støtteberettigende, for så vidt angår stipendium til undervisningsafgift.

f. Liberaliseret adgang til støtte til uddannelser i udlandet

Mulighederne for at studere i udlandet ønskes forbedret ved en liberalisering af reglerne om støtte til uddannelser og studier i udlandet. En udvidelse af

adgangen til at tage støtte med til udlandet kan også frigøre uddannelsespladser her i landet.

Mange unge ønsker at uddanne sig helt eller delvis i udlandet, og dette vil også være en fordel set i lyset af den stigende internationalisering, ikke mindst i forbindelse med EF's indre marked.

Efter de gældende regler, der er fastsat på bekendtgørelsesniveau, er adgangen til at tage uddannelsesstøtte med til udlandet uden for de nordiske lande ret begrænset.

Reglerne giver mulighed for støtte 1) til uddannelse af indtil 2 års varighed, 2) til studier i indtil 2 år, hvis de kan give merit ved tilsvarende uddannelser i Danmark, og 3) til eventuelle uddannelser, der ikke findes i Danmark, men dækker et erhvervsmæssigt behov her i landet.

Det er foreløbig tanken, at bekendtgørelsesreglerne liberaliseres således:

- at den hidtidige 2-års regel ændres til, at der maksimalt kan fås støtte til de afsluttende 3 år af en uddannelse i udlandet, herunder fx 3 afsluttende år af en bacheloruddannelse,
- at reglen om forhåndsgodkendelse af merit helt opheves.

Som hidtil vil uddannelsessøgende, der er indskrevet ved en uddannelse i Danmark, kunne få støtte til studier i udlandet i det omfang uddannelsesinstitutionen vil give den uddannelsessøgende merit for disse studier i den danske uddannelse.

Der sigtes mod, at støttetildelingen skal styres af en ren klippekortmodel for uddannelser i udlandet, dvs. uden ekstra klip (forsinkelsesklip) i forbindelse med ikke-beståede prøver eller lignende forsinkelse af uddannelsen eller studieskift. I forbindelse med det forventede øgede antal sager om støtte til uddannelser i udlandet tænkes iværksat en udvidet information om disse uddannelser. Det er tanken, at Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte gennem internationalt samarbejde skal indhente oplysninger om de aktuelle uddannelser. Styrelsen skal på baggrund af disse oplysninger vurdere, om uddannelserne giver erhvervskompetence i Danmark og i øvrigt ville kunne give mulighed for støtte i Danmark.

Denne sagkyndige, skønmæssige vurdering, der således bygger på en række faktiske oplysninger, er ikke egnet for klageadgang til ministeriet.

Det foreslås derfor, at ministeren kan fastsætte regler om, at styrelsen træffer den endelige administrative afgørelse af spørgsmålet, om en uddannelse i udlandet skal give mulighed for uddannelsesstøtte. En sådan afskæring af klageadgang ændrer ikke i den lovhjemlede klageadgang til Ankenævnet for Uddannelsesstøtten over styrelsens afgørelse om grundlaget

for tildeling og beregning af støtten til en uddannelsessøgende.

Det foreslås endelig, at ministeren bemyndiges til at oprette et særligt sagkyndigt nævn, der kan rådgive Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte ved godkendelse af uddannelser i udlandet som støtteberettigende. Nævnet skal først og fremmest efter anmodning fra Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte fastlægge vejledende retningslinier for godkendelse af uddannelser i udlandet som støtteberettigende. Nævnet skal desuden i særlige tilfælde efter anmodning fra Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte udtale sig om godkendelse af konkrete uddannelser i udlandet som støtteberettigende. Nævnet skal sammensættes af en snæver kreds af særligt sagkyndige inden for erhvervsrettede uddannelser i Danmark.

g. Ændring af bestemmelserne om forrentning af studielån efter uddannelsens ophør.

Den nuværende forrentningsbestemmelse for studielån, hvorefter studielån efter uddannelsens ophør forrentes med en rente, der svarer til den til enhver tid værende diskonto med et tillæg, der fastsættes på finansloven for det pågældende år, foreslås ændret.

Efter forslaget skal gælden efter uddannelsens ophør forrentes med en årlig rente, der svarer til diskontoen med et procenttillæg eller et procentfradrag, som fastsættes på finansloven for det pågældende år. Formålet med ændringen er at skabe større frihed til på de årlige finanslove at bestemme »tilskudselementet«.

For at inddrage allerede optagne studielån i ordningen foreslås det, at procenttillægget ikke kan overstige 1.

h. Nedsættelse af stipendiesatsen for alle hjemmeboende uddannelsessøgende, og bestemmelse om at uddannelsessøgende uden for klippekortet får stipendium efter satsen for hjemmeboende, indtil udgangen af den måned, hvori de fylder 20 år.

Forslagene har udgiftsbegrænsende effekt. De er nødvendige, når der skal opnås udgiftsneutralitet, fordi en række af de øvrige forslag er udgiftsforøgende.

Der har været overvejet kombinationer af forslag med udgiftsbegrænsende effekt. De foreliggende forslag er valgt, fordi de fortrinsvis begrænser støtten til unge uddannelsessøgende, hvis økonomiske behov må anses for at være relativt mindre end ældre uddannelsessøgendes.

Den såkaldte unge-ydelse i bistandsloven udbetales efter samme satser som uddannelsesstøtte, indtil de unge er 23 år. For at opretholde unge-ydelsen på det nuværende niveau, vil Socialministeriet samtidig

med dette lovforslag fremsætte et lovforslag, hvorefter ungereglene i bistandsloven ændres, således at bistandshjælpen til unge hjemmeboende ikke påvirkes af nedsættelsen af hjemmeboendesatsen.

Forslaget om, at uddannelsessøgende uden for klippekortet dvs. i første ungdomsuddannelse får stipendium efter satserne for hjemmeboende, indtil de fylder 20 år, modvirker, at de unge støttemodtagere, der typisk er under gymnasial uddannelse eller i en skoleperiode under erhvervsuddannelse, flytter hjemmefra reelt eller proforma, fordi de kan opnå højere støtte som udeboende.

I de tilfælde, hvor de uddannelsessøgendes forældre bor langt fra uddannelsesinstitutionen (over 20 km), eller hvor transportforholdene mellem hjemmet og uddannelsesstedet er dårlige, vil uddannelsesinstitutionerne ved dispensation kunne give den uddannelsessøgende stipendium efter udeboendesats. Dette gælder også i de tilfælde, hvor forhold i hjemmet, fx pladsmangel eller sygdom, udelukker, at de uddannelsessøgende kan bo hjemme.

i. Nye overgangsbestemmelser

De foreslåede regler afskaffer gamle overgangsordninger og indebærer i øvrigt, at stort set alle uddannelsessøgende skal behandles efter samme regler efter den 1. januar 1993. Der er tale om en væsentlig forenkling både administrativt og vejledningsmæssigt.

3. Økonomiske konsekvenser

Udgangspunktet for den samlede omlægning er, at den skal være udgiftsneutral.

De fleste liberaliserende forslag giver nye grupper af uddannelsessøgende mulighed for at opnå SU og kan desuden medføre adfærdsændringer. I sådanne tilfælde kan der ikke ud fra statistisk materiale foretages beregninger over udgiftskonsekvenserne. Merudgifterne indgår derfor i de samlede udgiftsskøn ud fra størrelsesvurderinger af de mulige merudgifter. Det er endvidere således, at der er en indbyrdes sammenhæng mellem merudgifter og besparelser ved en række af forslagene, således at de økonomiske konsekvenser må opgøres for forslagene under ét. De enkelte forslag har følgende økonomiske virkninger:

- Forslaget om det reviderede klippekort er udgiftsførogende, fordi nogle uddannelsesforløb ikke længere vil være omfattet af klippekortbegrænsninger, og fordi mulighederne for at bruge klippekortet til forskellige uddannelsesforløb liberaliseres.
- Forslagene om ændringer i ordningen om forsinkelingsklip og om forøgelse af støttetiden i anledningen af fødsel skønnes at være udgiftsneutrale.

- Forslaget om at ophæve afhængigheden af forældreindkomst inden for klippekortet for 18-årige uddannelsessøgende er udgiftsførogende. Da 18-årige uddannelsessøgende normalt befinder sig i deres første ungdomsuddannelse og derfor uden for klippekortet, skønnes merudgifterne imidlertid at være begrænsede. Forslaget om at ændre tidspunktet for overgang til SU uafhængig af forældreindkomst (afskaffelse af kvartalsreglen) og ændring af reglerne om tidspunktet for, hvornår der opnås udeboendesats efter flytning (ligeledes afskaffelse af kvartalsregel), er også udgiftsførogende. Det samme er tilfældet med hensyn til forslaget om at forhøje den øvre grænse for forældrenes indkomstgrundlag til 400.000 kr. årligt kombineret med en forhøjelse af det månedlige mindstebeløb for stipendieudbetaling fra 100 kr. til 300 kr.

- Forslagene om revideret opsparingsordning inden for klippekortet, bortfald af egen-formuebestemmelser, justering af fribeløbsgrænserne og ophævelse af bestemmelsen om, at der maksimalt kan udbetales SU i en periode, der svarer til den normale uddannelsestid plus 24 måneder, er alle udgiftsførogende.
- Overgangsreglerne er udgiftsførogende, idet de generelt medfører uændrede eller lempeligere indregning af tidligere støtteforbrug i forhold til tidligere regler.
- Forslaget om at liberalisere adgangen til SU til uddannelser i udlandet er udgiftsførogende. En del af merudgifterne kan imidlertid søges finansieret via merbevilling til flere uddannelsespladser, og der kan modregnes en besparelse ved at ændre reglerne om ordningen for tildeling af stipendier til undervisningsafgift.

Til finansiering af de samlede liberaliserende forslag forudsættes:

- en nedsættelse af hjemmeboendesatsen,
- hjemmeboendesats til alle uddannelsessøgende under 20 år i deres første ungdomsuddannelse (uden for klippekortet), bortset fra dispensationstilfælde.

Med en hjemmeboendesats på 1.790 kr. pr. måned er den samlede omlægning beregnet til at være udgiftsneutral. Dette forudsætter dog, at finansieringen af flere studerende i udlandet indgår i forbindelse med finansieringen af flere uddannelsespladser generelt.

Merudgifter ved forslaget om ændring af bestemmelsen om forrentning af studielån efter studietiden er ikke medregnet, idet merudgifterne vil afhænge af, hvilken forrentning der fastsættes på de årlige finanslove.

Forslaget er udgiftsneutralt i forhold til gældende fastsættelse, hvis forrentningen fastlægges til diskontoen + 1 pct. (aktuelt 9,5 pct. + 1 pct.) og giver følgende merudgifter, hvis forrentningen fastlægges til henholdsvis diskontoen uden tillæg og diskontoen med fradrag af 1,5 pct.:

	Diskonto uden tillæg	Diskonto med fradrag 1,5 pct.
	mio.kr.	
1992	18	46
1993	35	88
1994	41	102
1995	49	122

Merudgifterne i ligevægt, dvs. omkring år 2000 er skønnet til 76 mio.kr. årligt, hvis forrentningen fastsættes til diskontoen uden tillæg, og 190 mio.kr., hvis man anvender diskontoen med fradrag af 1,5 pct.

Regeringen vil, hvis lovændringen vedtages, på forslag til finanslov for 1992 stille forslag om uændret forrentning, dvs. diskonto + 1 pct., men parterne er enige om, at spørgsmålet kan tages op til forhandling i forbindelse med behandlingen af finanslovsforslaget.

For at de samlede forslag kan blive udgiftsneutrale i 1992, forudsættes en hjemmeboendesats på 1.790 kr. og en højeste forældreindtægtsgrænse på 350.000 kr. i 1992.

4. Administrative konsekvenser

Forslagenes administrative konsekvenser omfatter på kort sigt følgende:

- 1) edb-omlægninger i 1991 og 1992 som følge af regelændringerne,
- 2) udarbejdelse af nyt og ekstra informationsmateriale i 1991 og 1992 om regelomlægningerne,
- 3) liberalisering af adgangen til støtte i udlandet.

I 1992 skal der foretages væsentlige ændringer bl.a. i edb-programmerne vedrørende klippekortet, angående kategorier, der skal have de forskellige støttebeløb m.v. Endvidere skal der udvikles konverteringsprogrammer, som kan indplacere støttemodtagerne afhængig af tidligere og nuværende ungdomsuddannelse.

Herudover skal der til understøttelse af administrationen i forbindelse med liberaliseringen af adgangen til studier i udlandet ske udvikling af et edb-baseret registreringssystem, der indeholder oplysninger om uddannelser og om uddannelsesinstitutioner i udlandet samt opbygning af et særligt ansøgerarkiv, som bl.a. skal styre korrespondancen og kontrollen af

studieaktiviteten for de studerende ved institutioner i udlandet.

Merudgifterne til drift omfatter primært edb-behandling (tastning, print og efterbehandling af edb-blanketter) af flere ansøgningskemaer især i 1992 som følge af en ekstraordinær indplacering af uddannelsessøgende, som ønsker at bevare støtteretten, flere ændringsansøgninger på grund af frit fravalg af klip, flere ansøgninger fra studerende i udlandet samt flere ansøgninger fra uddannelsessøgende på grund af forhøjet forældreindtægtsgrænse, en tidligere forældreafhængighed og et udvidet forældreafhængighedsbegreb.

Opgaverne i forbindelse med liberaliseringen af adgangen til studier i udlandet kræver permanent ekstra bemanding. Hertil kommer ekstra personale i en overgangsperiode i forbindelse med omlægningerne i øvrigt. Til gengæld vil en række administrative opgaver på længere sigt kunne reduceres som følge af omlægningerne.

De administrative merudgifter ved forslagene er derfor budgetteret således:

	1991	1992	1993	1994
	mio.kr.			
Lønsum	0,3	1,8	1,0	-
Edb-udvikling og drift ..	0,1	1,3	0,2	-
Øvrig administration ...	0,6	1,0	0,2	-
I alt	1,0	4,1	1,4	-

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

For at finansiere de foreslåede liberaliseringer, herunder forhøjelse af den øvre grænse for forældrenes indkomstgrundlag, er det bl.a. nødvendigt at nedsætte stipendiesatsen til hjemmeboende støttemodtagere. Der henvises til de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2 og 3

Alle uddannelsessøgende, som er i den første ungdomsuddannelse, får uanset bopælsstatus stipendium efter satsen for hjemmeboende indtil udgangen af den måned, hvori de fylder 20 år.

Undervisnings- og forskningsministeren foreslås bemyndiget til at fastsætte regler om, at den aktuelle uddannelsesinstitution træffer den endelige administrative afgørelse i medfør af lovens § 23, stk. 2, om fravigelse af aldersbetingelsen for udeboende 18- og 19-årige støttemodtagere.

- hvis den normale transportvej er 20 km eller derover mellem uddannelsesinstitutionen og forældrenes eller den ene af forældrenes bopæl, eller transporttiden med offentlige transportmidler overstiger 75 minutter mellem uddannelsesinstitutionen og forældrenes eller den ene af forældrenes bopæl,
- hvis støttemodtageren har forsørgelsespligt for et barn, som bor hos støttemodtageren, eller
- hvis der foreligger ganske særlige sociale omstændigheder for forældrene, fx trange boligforhold eller langvarig sygdom. Uddannelsesinstitutionen kan til brug for afgørelsen om nødvendigt indhente en udtalelse fra de sociale myndigheder herom.

Ved afstandskriteriet er der sket en koordinering med bestemmelserne for skolehjem. Uddannelsessøgende, som bor på skolehjem, vil automatisk kunne få stipendium med udeboendesatsen i det omfang, de er optaget på skolehjemmet på grundlag af et afstandskriterium.

Til nr. 4 og nr. 5

Om det samlede forslag til omlægning af metoden for beregning af støttetid, dvs. klippekortsystemet, henvises til de almindelige bemærkninger.

Nr. 4 angår uddannelsesstøtte uden for klippekortsystemet, mens nr. 5 angår uddannelsesstøtte inden for klippekortet.

Til nr. 4

Med forslagens § 2 a afskaffes klippekortsystemet for uddannelsessøgende, der undervises på folkeskolensniveau, ved almen voksenuddannelse på samme niveau som folkeskolens afsluttede prøver og uddannelsessøgende i ungdomsuddannelse, indtil den første ungdomsuddannelse er afsluttet.

De uddannelsessøgende kan herefter få støtte til omprøver og lignende forsinkelser af studietiden uden de begrænsninger, der følger af klippekortsystemet. Det vil endvidere ikke medføre indskrænkninger i senere støttemuligheder, at de uddannelsessøgende afbryder uddannelsen.

Støtte til erhvervsuddannelser og andre tilsvarende elevuddannelser ydes kun i skoleperioder, hvor de uddannelsessøgende ikke får elevløn.

Uddannelsesstøtten til 18-årige uddannelsessøgende, der er omfattet af bestemmelsen, vil fortsat være afhængig af forældreindkomst. Se i øvrigt den under nr. 31 foreslåede ændring af § 9, stk. 1, der medfører, at de uddannelsessøgende bliver uafhængige af forældrenes økonomiske forhold ved udgangen af den måned, hvori de fylder 19 år mod hidtil ved udgangen af det kvartal, hvori de fylder 19 år. Se også den under nr. 32 foreslåede ændring af § 9, stk. 3,

hvorefter den øvre grænse for forældrenes indkomstgrundlag forhøjes, som medfører, at flere 18-årige end i dag kan få stipendium.

Der gives kun støtte efter bestemmelsen til den første ungdomsuddannelse. En efterfølgende ungdomsuddannelse vil enten være omfattet af bestemmelserne i den under nr. 5 foreslåede § 3 (klippekortsystemet) eller ikke være støtteberettigende.

Hvis den efterfølgende ungdomsuddannelse er erhvervsrettet, bliver de uddannelsessøgende automatisk omfattet af klippekortet. Det forudsættes, at de erhvervs gymnasiale uddannelser i denne henseende, betragtes som erhvervsrettede. Hvis den efterfølgende ungdomsuddannelse ikke er erhvervsrettet, er den kun støtteberettigende, hvis den er omfattet af den under nr. 5 foreslåede § 3, stk. 1, nr. 2 og 3.

Det foreslås, at undervisnings- og forskningsministeren bemyndiges til at fastsætte regler om, hvilke uddannelser der er omfattet af bestemmelsen, og om, hvad der i relation til uddannelsesstøtte betragtes som en samlet ungdomsuddannelse.

Forslaget, om at undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om, hvad der betragtes som en samlet ungdomsuddannelse, giver mulighed for, at undervisnings- og forskningsministeren i støttemæssig henseende kan fastsætte, hvornår en række enkeltfag kan betragtes som en samlet ungdomsuddannelse, og kan bestemme, at kortere, afsluttede ungdomsuddannelser kan suppleres med yderligere ungdomsuddannelse, før der er tale om en samlet, afsluttet ungdomsuddannelse i støttemæssig henseende.

Til nr. 5

Bestemmelserne om beregning af støttetiden, dvs. om klippekortsystemet, i den foreslåede § 3 omfatter erhvervsrettet uddannelse, dvs. videregående uddannelse og erhvervsrettet ungdomsuddannelse for uddannelsessøgende, der allerede har afsluttet én ungdomsuddannelse. Der henvises til forslagens stk. 1, nr. 1.

Det foreslås i stk. 7, nr. 1, at undervisnings- og forskningsministeren bemyndiges til at fastsætte regler om, hvilke uddannelser der er omfattet af bestemmelsen.

Ud over erhvervsrettet uddannelse omfatter klippekortet efter forslaget også uddannelse efter den første afsluttede ungdomsuddannelse, der er nødvendig for at gennemføre en videregående uddannelse. Sådant uddannelse er efter de gældende regler omfattet af klippekortet til ungdomsuddannelse. Dette medfører i en række tilfælde, at det ikke er muligt at få uddannelsesstøtte til uddannelsen, hvis der er modtaget støtte i den første ungdomsuddannelse.

Efter forslaget stk. 1, nr. 2, kan uddannelsessøgende, der har gennemført en uddannelse efter lov om erhvervsuddannelser eller hertil svarende elev-/lærlinguddannelse, få uddannelsesstøtte til gymnasial uddannelse, der er nødvendig for at gennemføre en videregående uddannelse. Som eksempel herpå kan nævnes den faglærte, der går på hf, fordi den pågældende ønsker at blive jurist. Der ydes kun uddannelsesstøtte til nødvendig gymnasial uddannelse, dvs. maksimalt i 2 år, fordi det er muligt at gennemføre en gymnasial uddannelse på studenterkursus eller hf på 2 år. Efter denne bestemmelse kan faglærte også gennemføre adgangskursus til teknikum.

Efter forslaget stk. 1, nr. 3, kan gymnasialt uddannede få uddannelsesstøtte til værkstedskurser, som er en forudsætning for at gennemføre teknikumingeniøruddannelsen og teknikeruddannelser. Sådan supplerings har hidtil været omfattet af ordningen om forsinkelsesklip til ungdomsuddannelser.

Gymnasialt uddannede kan også få uddannelsesstøtte til uddannelsessupplerings i fag, som er nødvendige for at opfylde de krav, der stilles ved en videregående uddannelse. Det er dog en forudsætning, at fagene er adgangsbetingelse til en videregående uddannelse og ikke er gennemført på det krævede niveau i forbindelse med den gymnasiale uddannelse.

Efter forslaget stk. 7, nr. 1, kan undervisnings- og forskningsministeren fastsætte regler om, hvilke uddannelser der er omfattet af stk. 1, nr. 2 og 3, herunder om, hvad der er nødvendigt for at gennemføre en videregående uddannelse.

De hidtil gældende regler og principper bag klippekortsystemet er i hovedtræk videreført i den foreslåede § 3.

Som hidtil gives der støtte i en periode, der svarer til den normerede uddannelsestid med fradrag af perioder, hvori der tidligere er modtaget uddannelsesstøtte eller lignende støtte til uddannelse, der er omfattet af bestemmelsen.

På nogle punkter foreslås det imidlertid, at klippekortsystemet ændres.

Efter forslaget stk. 3, nr. 2, vil støttetid til nødvendig uddannelsessupplerings ikke blive trukket fra ved tildeling af støttetid (klip) til den efterfølgende videregående uddannelse, når der i den gymnasiale uddannelse ikke var mulighed for den nødvendige tilvalg på den valgte linje eller på den valgte skole. Men hvis uddannelsessupplerings viser sig ikke at være nødvendig, f.eks. fordi den uddannelsessøgende nu vælger en uddannelse, der ikke forudsætter det gennemførte uddannelsesforløb, vil de klip, der er brugt i overensstemmelse med det almindelige klippekortprincip - blive trukket fra, når der tildeles klip til den videregående uddannelse. Et andet eksempel på

»overflødig« supplerings vil være de kurser, som en uddannelsessøgende tager for at forøge chancerne for at blive optaget ved en uddannelse med adgangsbegrænsning, selv om den pågældende i forvejen opfylder adgangsbetingelserne.

Efter forslaget stk. 7, nr. 2, kan undervisnings- og forskningsministeren fastsætte regler om fradrag af støttetid for sådan uddannelse i den normerede uddannelsestid for en igangværende videregående uddannelse.

Endvidere foreslås nogle ændringer i ordningen om forsinkelsesklip (populært kaldet fjumreklipe). De gældende bestemmelser herom findes i § 3, stk. 3-6, hvorefter den uddannelsessøgende kan bruge 12 klip i alt til studieskift og omprøver.

Også efter forslaget skal der være en »pulje« på i alt 12 klip til forsinkelse. Men ud over klip til studieskift og omprøver omfatter »puljen« efter forslaget også klip til uddannelsessupplerings.

Efter forslaget stk. 3, nr. 3, er det fortsat en betingelse for at få forsinkelsesklip i forbindelse med studieskift, at uddannelsen afbrydes inden for de første 12 måneder, men det kræves ikke som i den gældende § 3, stk. 4, at der er tale om den første afbrudte uddannelse.

Forslaget stk. 4, nr. 1, om, at uddannelsessupplerings medregnes i klippekortet i forbindelse med videregående uddannelse, er ny. Der gives således støtte efter denne bestemmelse til nødvendig uddannelsessupplerings, der er omfattet af det foreslåede stk. 1, nr. 3, men ikke af det foreslåede stk. 3, nr. 2. Efter de gældende bestemmelser ydes støtte til sådan supplerings efter bestemmelserne om støtte til ungdomsuddannelser inden for ordningen om forsinkelsesklip (»fjumreklipe«).

Med bestemmelsen i stk. 4, nr. 2, bevares muligheden for at forlænge støttetiden som følge af forsinkelse i forbindelse med ikke-beståede prøver. I de gældende bestemmelser er mulighederne for at give yderligere støtte imidlertid bundet til, at prøver er »ikke bestået«. Denne binding er opgivet i forslaget. Det er hensigten i vidt omfang at overlade afgørelsen af, om støttetiden skal forlænges, til uddannelsesinstitutionerne, sådan at institutionerne inden for regler, der fastsættes af undervisnings- og forskningsministeren, skal vurdere, hvilke former for forsinkelse der bør udløse ekstra støttetid, og da hvor meget ekstra støttetid der bør gives. Der henvises til forslaget stk. 7, nr. 3, hvorefter ministeren kan fastsætte regler om forlængelse af støttetiden, og den under nr. 40 foreslåede bestemmelse, hvorefter ministeren kan give en uddannelsesinstitution hjemmel til at fastsætte nærmere regler om forlængelse af støttetiden og om studieaktivitet som betingelse for uddannelsesstøtte.

F. t. l. vedr. statens uddannelsesstøtte

Efter forslaget stk. 6 kan støttetiden forlænges med 6 måneder i forbindelse med fødsel, hvis der ikke samtidig er bevilget orlov fra uddannelsen. Hvis de uddannelsessøgende holder orlov, er de omfattet af bistandslovens bestemmelser om kontanthjælp.

Efter den hidtil gældende dispensationspraksis er der blevet tildelt 6 ekstra klip til kvindelige uddannelsessøgende ved studieforsinkelse i forbindelse med fødsel. Det er hensigten som hidtil at forlænge støttetiden for kvindelige uddannelsessøgende i forbindelse med fødsel. De pågældende bestemmer selv, hvordan den ekstra støttetid fordeles før og efter fødslen. De kvindelige støtteberettigede uddannelsessøgende skal endvidere kunne bestemme, at denne ekstra støttetid helt eller delvis skal tildeles faderen, hvis han også er støtteberettiget. Er en uddannelsessøgende syg i forbindelse med graviditet og fødsel, kan der som hidtil gives dispensation til ekstra klip under sygdommen.

Endelig foreslås klippekortsystemet ændret, sådan at de uddannelsessøgende, der er omfattet af klippekortet, kan få uddannelsesstøtte uafhængigt af forældreindkomst også som 18-årige (efter udgangen af det kvartal, hvori de fylder 18 år og dermed bliver berettigede til uddannelsesstøtte). Der henvises til den under nr. 31 foreslåede ændring af § 9, stk. 1.

Til nr. 6

Med bestemmelsen tydeliggøres den udvidede adgang til fravalg af månedlig støtte, som fulgte af de ændringer af lov om statens uddannelsesstøtte, som blev gennemført ved lov nr. 859 af 20. december 1989 med virkning fra den 1. januar 1991. Den enkelte støttemodtager har fra denne dato fået et større selvstændigt ansvar for at regulere sine støtteudbetalinger såvel efter løbende egenindkomst som efter status i øvrigt (ude-/hjemmeboende og studieaktivitet) sammenholdt med det for støtteåret sammenlagte fribeløb.

Sammen med reglen i § 8 a, stk. 2, nr. 1, (som er foreslået ændret ved § 1, nr. 20), medfører ændringen, at enhver fravalgt månedlig støtte nu automatisk giver en forhøjelse med 7.000 kr. af det normale månedlige fribeløb på 3.135 kr. (1991-niveau), dvs. til et månedligt fribeløb på 10.135 kr. Hidtil har det kun været muligt at fravælge 4 måneder med forhøjet fribeløb ved de videregående uddannelser.

Fravalg af støtte, der modtages efter den foreslåede § 2 a (nr. 4), dvs. uden for klippekortet, kan ikke senere anvendes til at forlænge støttetiden for uddannelser, hvortil støtte opbevares i medfør af den foreslåede ny-affattede § 3 (nr. 5), dvs. inden for klippekortet.

391 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag)

At begrænsningen på 4 måneder med forhøjet fribeløb ved opsparing af månedlig støtte hermed fjernes, vil betyde en lettelse i vejledningen af de uddannelsessøgende og en beregningsmæssig lettelse for dem, når de skal tage stilling til, hvor mange månedlige støtterater de bør fravælge under hensyn til deres egenindkomst og det beregnede fribeløb, så de undgår tilbagebetalingskrav.

Ændringen vil endvidere være en administrativ forenkling og vil derudover styrke opsparingsincitamentet og dermed kunne give udgiftsreduktion på kortere sigt.

Til nr. 7 og 9

Adgangen til at få opsparat støtte udbetalt som støtte med dobbelt sats (dobbeltklip) udvides fra kun at omfatte studerende på kandidatuddannelser (uddannelser med normeret studietid på mere end 48 måneder) til at omfatte alle uddannelsessøgende i erhvervsrettede uddannelser, hvortil opbevares støtte i medfør af den foreslåede ny-affattede § 3 (nr. 5), dvs. inden for klippekortet.

Ændringen vil betyde en vejledningsmæssig lettelse i forbindelse med opsparingsordningen og lignestiller uddannelsessøgende i uddannelser af forskellig varighed.

Støtte med dobbelt sats kan fortsat kun opnås i det afsluttende uddannelsesår, og eventuelt uforbrugte månedlige støtterater, som er tildelt i forbindelse med forsinkelser, kan ikke anvendes til at få udbetalt støtte med dobbelt sats.

Denne liberalisering må forventes at medføre udgiftsreduktion på kortere sigt, men merudgifter på lidt længere sigt.

Til nr. 11

Stipendium som tilskud til dækning af en undervisningsafgift svarende til 85 pct. af den faktiske undervisningsafgift, dog højst 1.250 kr. (1991-niveau) pr. måned, bevares med nogle ændringer.

Der henvises til de almindelige bemærkninger vedrørende ministerens mulighed for at bestemme, at godkendelse af en uddannelse som støtteberettigende ikke omfatter stipendium som tilskud til dækning af undervisningsafgift.

Det foreslås også, at der af administrative grunde foretages en mindre ændring af beregningen af dette stipendium.

Efter forslaget skal det månedlige stipendium altid beregnes på grundlag af 1/12 af den faktiske undervisningsafgift beregnet på årsbasis.

Efter de gældende regler gives der ikke støtte i juli måned til uddannelsessøgende, hvis uddannelse afsluttes i juni måned. Efter praksis gives der imidlertid

de uddannelsessøgende fuld dækning (inden for maksimum) for den årlige undervisningsafgift, selvom de kun har fået 11 måneders støtte i det sidste skoleår. Der er tale om en administrativ besværlig manuel ændring i det enkelte tilfælde. Når en uddannelsessøgende begynder på sidste skoleår, skal undervisningsafgiften omberegnes. Det sker ved, at styrelsen for hver enkelt uddannelsessøgende går ind og ændrer den undervisningsafgift, der lægges til grund ved beregningen, fra 1/12 til 1/11 af den faktiske årlige undervisningsafgift.

Den påtænkte ændring vil ikke få betydning for støttetildelingen i de tilfælde, hvor en beregning på grundlag af 1/12 af den faktiske årlige undervisningsafgift fører til, at der tildeles maksimal undervisningsafgift. Er undervisningsafgiften ved en flerårig uddannelse lavere, vil ændringen betyde en nedsættelse af det stipendium, der ydes som tilskud til delvis dækning af undervisningsafgiften i det sidste uddannelsesår, typisk med 1/12. Det bemærkes specielt, at denne påtænkte ændring som oftest vil være uden indflydelse på støtten til uddannelser i udlandet, hvor undervisningsafgiften normalt ligger højere end maksimumsbeløbet.

Til nr. 12 og 13

Redaktionelle ændringer som følge af nr. 14.

Til nr. 14

Bestemmelsen er overflødig efter den foreslåede ændrede affattelse af lovens § 3, jf. bemærkningerne til nr. 5.

Til nr. 15

Redaktionel ændring som følge af nr. 18.

Til nr. 16 og 17

Der henvises til de almindelige bemærkninger.

Det foreslås, at reglerne om støtte til uddannelsessøgende til uddannelser i udlandet optages i en selvstændig bestemmelse.

Den hidtidige bemyndigelse for undervisnings- og forskningsministeren til at fastsætte regler for godkendelser foreslås videreført.

Det foreslås endvidere, at ministeren bemyndiges til at fastsætte særlige regler om støtten, herunder støttetiden. Ministeren vil herved få bemyndigelse til at bestemme, at alle uddannelser i udlandet som hovedregel skal være omfattet af klippekortet. Indtil indførelsen af det nye klippekort (dvs. i perioden fra den 1. juli 1992 til den 31. december 1992) vil støtten til uddannelser i udlandet (som hovedregel) blive omfattet af klippekortet for de videregående uddan-

nelser. Af kontrolhensyn kan det bestemmes, at det skal være en »ren klippekortmodel«, dvs. uden ekstra klip (forsinkelsesklip) i forbindelse med ikke-beståede prøver eller lignende forsinkelse af uddannelsen og studieskift. Dette skal gælde hvor den uddannelsessøgende i udlandet forsinkes af en ikke bestået prøve eller ønsker at skifte til en anden uddannelse i udlandet. Den uddannelsessøgende skal heller ikke kunne få ekstra klip til en ny uddannelse i Danmark, hvis uddannelsen i udlandet afbrydes inden for det første år.

Til nr. 18

Efter den gældende bestemmelse indgår i egenindkomsten 75 pct. af den del af støtteansøgers skattepligtige formue, som overstiger 100.000 kr. (104.505 kr. i 1991-niveau) pr. 31. december i støtteåret med fradrag af beløb opsparret i henhold til lov om uddannelsesopsparing.

Denne formuegrænse er helt uden betydning for den studiemæssige adfærd, og den er af yderst marginal betydning for støtteudgifterne.

Den kan derimod have en negativ betydning for opsparing før uddannelsen. Grænsen kan virke tilfældig i forhold til uddannelsessøgende, som ejer egen bolig, eller som har sparet op for at kunne etablere selvstændig virksomhed efter uddannelsens afslutning, fx elever i landbrugsuddannelserne.

I stedet for at hæve grænsen, hvorved den marginale støttebegrænsende betydning forsvinder, foreslås formuegrænsen helt fjernet som led i regelforenklings. Herved fjernes dog et af trangkriterierne i loven. Formueindtægter, herunder lejeværdi af egen bolig, medregnes fortsat i egenindkomsten, som er enhver positiv indkomst, som indgår i den personlige indkomst og kapitalindkomsten. Formueafkast vil således indgå i egenindkomsten, så den - formentlig minimale - gruppe uddannelsessøgende med betydelig formue under alle omstændigheder tildeles nedsat eller slet ingen uddannelsessøtte.

Til nr. 19

Redaktionel ændring som følge af nr. 23 og nr. 31.

Til nr. 20

Tillægget til det normale månedlige fribeløb på 3.135 kr. (1991-niveau) for måneder, hvori støttemodtager

- har fravalgt støtte,
- er bevilget orlov fra en støtteberettigende uddannelse,
- ikke har opfyldt støttebetingelsen om studieaktivitet eller
- har været i ikke-støtteberettigende praktik,

foreslås forhøjet, fordi enkelte elevgrupperes måneds-løn i praktiktiden er på knap 10.000 kr. Efter forslaget vil det månedlige fribeløb i de aktuelle måneder være på 10.135 kr. (1991-niveau).

Det er af betydning såvel af administrative grunde som for at modvirke, at de uddannelsessøgende i spekulativt øjemed skulle bringe sig i situationer, som ville kunne medføre højere tillæg til det normale fribeløb, at der for de nævnte 4 situationer gælder samme fribeløb.

Til nr. 21

For at en uddannelsessøgende kan få maksimalt stipendium og studielån, må egenindkomsten i støtteåret ikke overstige et samlet beløb (fribeløbet), som svarer til 3.135 kr. (1991-niveau) pr. måned. Dette månedlige fribeløb forhøjes i visse situationer, jf. bemærkningerne til nr. 20.

Tillægget til det normale månedlige fribeløb for måneder,

- hvori en støttemodtager ikke gennemgår en støtteberettigende uddannelse, ikke opfylder aldersbetingelsen eller oppebærer anden offentlig støtte, som tilsigter at dække leveomkostninger,
- som er støtteberettigende, men hvori støtte ikke kan udbetales, fordi hele støttetiden er forbrugt, eller
- hvori den uddannelsessøgende er under uddannelse, men ikke er dansk statsborger eller ikke er side-stillet med danske statsborgere,

foreslås forhøjet på grund af kritik af, at det nuværende månedlige fribeløb på 15.675 kr. (1991-niveau) ligger under »normallønnen« for visse grupper af færdiguddannede, især læger, civilingeniører og visse faglærte arbejdere. Efter den foreslåede forhøjelse vil det månedlige fribeløb for de aktuelle måneder være 18.135 kr. (1991-niveau).

Et sammenlagt fribeløb for hele støtteåret er nødvendigt, for at man kan gennemføre en automatisk indkomstkontrol med dataoplysninger fra skattemyndighedernes registre.

Til nr. 22

En ændring af redaktionel karakter. Det fremgår nu udtrykkeligt af bestemmelsen, at der ikke sker forhøjelse af fribeløbet for måneder, hvori den uddannelsessøgende er i støtteberettigende uddannelse i udlandet. Endvidere en ændring som følge af nr. 23, og som indebærer, at uddannelsessøgende har et samlet månedligt fribeløb på 18.135 kr. (1991-niveau) for de måneder i støtteåret, hvori aldersbetingelsen i lovens § 7, stk. 1, nr. 2, jf. stk. 2, ikke er opfyldt.

Til nr. 23

Fastsættelsen af et månedligt fribeløb på 3.135 kr. (1991-niveau) uden mulighed for forhøjelse for de (18-årige) uddannelsessøgende, har vist sig uensigtsmæssig, da aflønningen i praktikperioder i løbet af uddannelsen er på mellem 6.000 kr. og 10.000 kr. pr. måned. Bestemmelsen foreslås derfor ophævet. Der henvises til bemærkningerne til nr. 20 og 21.

Af hensyn til de 18-årige uddannelsessøgende, som allerede i 1991, hvor fribeløbet første gang har virkning, er i lønnet praktik med en månedlig aflønning på mere end det normale fribeløb, foreslås denne ændring gennemført med virkning fra den 1. januar 1991.

Til nr. 24-25

Redaktionelle ændringer som følge af nr. 23.

Til nr. 26

Redaktionelle ændringer som følge af nr. 28 og nr. 18.

Til nr. 27

Redaktionel ændring som følge af nr. 23.

Til nr. 28

Af forenklings- og liberaliseringsgrunde foreslås det at ophæve bestemmelsen om, at der intet fribeløb fastsættes for måneder, hvori støtte udbetales med dobbelt sats.

Til nr. 29 og 30

Redaktionelle ændringer som følge af nr. 23 og nr. 28.

Til nr. 31

Forældreindkomstafhængigheden foreslås ophævet for uddannelsessøgende, som indplaceres i det under nr. 5 foreslåede nye klippekort. Dette vil betyde en ganske væsentlig forenkling af støtteadministrationen, og det vil skabe større lighed for uddannelsessøgende inden for samme uddannelse.

Kvartalsreglen for 19-årsgrænsen for støttemodtagere, som herefter er afhængige af forældrenes økonomiske forhold, foreslås erstattet af den indtil den 1. august 1989 gældende månedsregel. Ændringen vil give en mere forståelig og rimelig regel, da forskelsbehandling med hensyn til støttetildeling (fra 0 til 2 måneders støtte), afhængig af fødselsdato, ophører.

Kvartalsprincippet i forbindelse med alderskriteriet for at få uddannelsesstøtte, jf. lovens § 7, stk. 2, (støtte fra udgangen af det kvartal, hvori den uddannelsessøgende fylder 18 år) opretholdes. Dette har-

monerer med, at ydelser efter reglerne om børnefamilieydelse og børnetilskud først bortfalder med udgangen af det kvartal, hvori den unge er fyldt 18 år.

Til nr. 32

Efter de nugældende regler får 18-årige uddannelsessøgende ikke stipendium, hvis forældrenes indkomstgrundlag overstiger 287.074 kr. (1991-niveau). Er forældrenes samlede indkomstgrundlag under 175.254 kr., kan en 18-årig uddannelsessøgende modtage maksimalt stipendium. I intervallet mellem 175.254 kr. og 287.074 kr. nedsættes stipendiet.

Uddannelsessøgende, hvis stipendium nedsættes eller bortfalder på grund af forældrenes økonomiske forhold, kan dog optage studielån med et beløb, som svarer til nedsættelsen, eller øge egenindkomsten med det nedsatte beløb, jf. lovens § 9, stk. 4. De 18-åriges tilbøjelighed til at optage lån er meget begrænset.

Indkomstgrundlagsgrænsen på 287.074 kr. foreslås forhøjet til 400.000 kr., og det månedlige mindstebeløb, hvormed stipendieudbetaling sker, agtes i medfør af lovens § 5 a, nr. 3, fastsat til 300 kr. i stedet for som hidtil 100 kr.

Til nr. 33

Redaktionelle ændringer som følger af nr. 23.

Til nr. 34

Konsekvensændring af nr. 31.

Til nr. 35

På baggrund af liberaliseringen af bestemmelserne om fravalg af støtte, så ethvert fravalg altid giver et forhøjet fribeløb, jf. bemærkningerne til nr. 6 og 20, præciseres det med den foreslåede bestemmelse, at støttetid (klip) altid fortæbes, selv om støtte (såvel stipendium som studielån), som er oppebåret med rette, frivilligt tilbagebetales helt eller delvis, uanset tidspunktet for tilbagebetalingen. Det samme gælder, hvis støtten helt eller delvis bortfalder og søges tilbagebetalt i forbindelse med den endelige støttetilbagebetaling efter støtteårets udløb.

Til nr. 36

Af ordensmæssige grunde foreslås bestemmelsen ophævet for at modvirke gentagelse, jf. lovens § 13, stk. 3, 2. pkt.

Til nr. 37

Lovens forrentningsbestemmelse for så vidt angår studielån blev ændret ved lov nr. 859 af 20. december 1989 med virkning for lån optaget den 1. januar 1991

og senere, så gælden efter uddannelsesetidens ophør forrentes med en årlig rente svarende til den til enhver tid fastsatte officielle diskonto med et procenttillæg, som fastsættes på finansloven for det pågældende år. Siden Nationalbanken var gået over til at anvende andre pengepolitiske midler, havde diskontoen været uændret (7 pct. siden 1983). Der var herved risiko for, at vilkårene for studielån efterhånden ville blive så favorable, at brug af lånesystemet til ikke-uddannelsesmæssige formål blev almindeligt. Forrentningen skulle i princippet følge markedsrenten, men med et begunstigende element.

Siden denne lovgivning har Nationalbanken gradvist hævet diskontoen for at bringe den op på markedsniveau, og den er nu 9,5 pct.

Forrentningsbestemmelsen foreslås nu ændret, så gælden efter uddannelsesetidens ophør forrentes med en årlig rente svarende til den til enhver tid fastsatte officielle diskonto med et procenttillæg eller procentfradrag, som fastsættes på finansloven for det pågældende år, for at skabe større frihed for at bestemme »tilskudelementet« på de årlige finanslove. Det fastholdes, at udgangspunktet fortsat er markedsrenten, som den kommer til udtryk gennem den officielle diskonto, men der gives mulighed for at bestemme en forrentning på eller under diskontoen ved fastlæggelse af et procentfradrag, hvor der efter den gældende bestemmelse alene kan fastsættes et procenttillæg.

For at kunne ændre de allerede optagne studielån foreslås det, at procenttillægget ikke kan overstige 1. (For studielån optaget før den 1. januar 1991 er det udtrykkeligt fastsat i loven, at de forrentes med diskontoen plus 1 pct.). Herved opnås samtidig, at berettigede forventninger til forrentningen af allerede optagne lån ikke skuffes.

Til nr. 38

Ændringerne foreslås af sproglig-systematiske grunde, jf. lovens § 13 b, stk. 2.

Til nr. 39

Efter den foreslåede § 2 a (nr. 4) kan uddannelsessøgende uden begrænsning få uddannelsesstøtte til den første ungdomsuddannelse. Det vil derfor påhvile den uddannelsessøgende i ansøgningen om støtte under sædvanligt strafansvar at afgive erklæring om, hvorvidt vedkommende har afsluttet en ungdomsuddannelse, som er omfattet af den foreslåede § 2 a. Det foreslås at tilvejebringe hjemmel for Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte til hos statslige, kommunale og amtskommunale myndigheder samt private uddannelsesinstitutioner at indhente oplysninger til brug ved afgørelser om støtteberettigelse efter § 2 a. Undervisnings- og forskningsministerens bemyndi-

gelse til at fastsætte regler foreslås udvidet i konsekvens heraf. Styrelsen får med den foreslåede bestemmelse, eventuelt stikprøvevis, mulighed for at kontrollere de afgivne oplysninger ved at sammenholde dem med personnummerbaserede dataoplysninger i registre over gennemførte uddannelser.

Til nr. 40

Som det fremgår af de almindelige bemærkninger, tilsigtes på det administrative område en væsentlig decentralisering af opgaver og beslutningskompetence. For at give lovgivningsmæssig mulighed herfor foreslås det, at ministeren, som et led i decentraliseringen, får mulighed for at bestemme, at uddannelsesinstitutionerne - inden for regler fastsat af ministeren - kan fastsætte regler om tildeling af forsinkelsesklip og om studieaktivitet som betingelse for uddannelsesstøtte. Der bliver herved bedre mulighed for at tilpasse støttetildelingen til de konkrete studieordninger.

Til nr. 41

Der henvises til de almindelige bemærkninger.

Det foreslås, at undervisnings- og forskningsministeren bemyndiges til at afskære den hidtidige uformaliserede adgang til at klage til ministeriet over Styrelsen for Statens Uddannelsesstøttes afgørelser om godkendelse af uddannelser i udlandet som støtteberettigende. Afgørelser om godkendelse af uddannelser som støtteberettigende baseres i meget høj grad på særlig sagkyndighed, som ministeriet ikke i realiteten har mulighed for at prøve.

Det foreslås endvidere, at ministeren bemyndiges til at oprette et særligt sagkyndigt nævn. Nævnet skal rådgive Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte med hensyn til godkendelse af uddannelser i udlandet som støtteberettigende både i form af generelle retningslinier og i enkelte konkrete tilfælde.

Til § 2

Til stk. 1

Ad nr. 1 henvises til bemærkninger til § 1, nr. 23. Ændring af hjemmeboendesatsen og tillæg til det normale fribeløb samt ophævelsen af bestemmelsen, om at den del af den skattepligtige formue, som overstiger 100.000 kr., medregnes ved opgørelsen af egenindkomsten, foreslås gennemført fra og med støtteåret 1992.

Den foreslåede ændring af bestemmelsen om stipendium som tilskud til dækning af en undervisningsafgift og liberaliseringen af adgangen til at få uddannelsesstøtte til uddannelser i udlandet foreslås

gennemført med virkning fra begyndelsen af det nye undervisningsår i 1992.

Det vil først være praktisk muligt at lade det i § 1, nr. 4 og 5, foreslåede nye støttetildelingsprincip få virkning for alle støttemodtagere fra den 1. januar 1993. Forslaget om forhøjelse af forældreindkomstgrænsen skal ses i sammenhæng med stk. 4.

Til stk. 2

De foreslåede ændringer af sats, tillæg til fribeløb, forhøjelse af forældreindkomstgrænsen mv. er i 1991-niveau og reguleres som lovens øvrige satser mv. første gang den 1. januar 1992.

Til stk. 3

Den i § 1, nr. 5, foreslåede liberalisering fra den 1. januar 1993 af støtte til erhvervsrettede ungdomsuddannelser foreslås gennemført med virkning fra den 1. juli 1991 for uddannelsessøgende i erhvervsrettede ungdomsuddannelser, som vil have forbrugt støttetiden i det nugældende støttesystem til en ungdomsuddannelse, fordi det ikke er den første uddannelse, hvortil støttetid er medgået. Et eksempel er uddannelsessøgende ved den 1 1/2-årige edb-assistentuddannelse, som har modtaget støtte i gymnasiet. De får nu mulighed for med virkning fra den 1. juli 1991, og indtil de nye bestemmelser træder i kraft, at få støtte til den erhvervsrettede uddannelse efter de nu gældende bestemmelser for støtte til videregående uddannelser for en periode frem til uddannelsens afslutning efter de for uddannelsen gældende regler.

Til stk. 4

Indtil ikrafttrædelsen af den i § 1, nr. 32, foreslåede forhøjelse af den øvre grænse for forældrenes indkomstgrundlag, som udelukker stipendium til 18-årige uddannelsessøgende, foreslås med virkning for støtteåret 1992 en mindre forhøjelse af grænsen. Der henvises til de almindelige bemærkninger.

Til stk. 5

Den i § 1, nr. 2 og 3, foreslåede stramning af bestemmelsen om, hvem der kan få stipendium med udeboendesats, foreslås gennemført med virkning allerede fra den 1. juli 1992 for uddannelsessøgende, som ikke før dette tidspunkt har modtaget uddannelsesstøtte. Med hensyn til fravigelse af aldersbetingelsen henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 3, samt til de almindelige bemærkninger.

Til stk. 6

Ved den i § 1, nr. 11, foreslåede ændrede affattelse af § 5 er der givet ministeren bemyndigelse til at be-

stemme, at godkendelse af en uddannelse som støtteberettigende ikke omfatter stipendium som tilskud til dækning af undervisningsafgift. Hvis denne bemyndigelse udnyttes ved godkendelse af en uddannelse som støtteberettigende, skal uddannelsessøgende, der før den 1. juli 1992 er begyndt på den igangværende støtteberettigende uddannelse, fortsat kunne få stipendium som tilskud til dækning af undervisningsafgift. De kan dog kun få dette stipendium indtil uddannelsens afslutning eller afbrydelse og, for så vidt angår uddannelser i udlandet, kun til udløbet af den periode, hvori uddannelsen er godkendt som støtteberettigende efter de før 1. juli 1992 gældende bestemmelser.

Der gives kun dette stipendium til selve den igangværende uddannelse. Hvis den uddannelsessøgende den 1. juli 1992 eller senere vælger at erstatte en del af en gratis uddannelse i Danmark med meritgivende studier i udlandet, kan der ikke fås stipendium til dækning af undervisningsafgiften ved studierne i udlandet.

Til stk. 7

Uddannelsessøgende, som den 1. januar 1993 ikke opfylder aldersbetingelsen for at få stipendium med udeboendesats, men som i støtteåret 1992 har fået udbetalt stipendium med denne sats, bevarer retten til den forhøjede stipendiesats efter ikrafttrædelsen af den i § 1, nr. 2 og 3, foreslåede ændring, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt.

Til stk. 8

Alle uddannelsessøgende, som er i gang med en støtteberettigende videregående uddannelse, og som ved ansøgning om støtte skal indplaceres i klippekortsystemet efter de gældende (lempelige) overgangsregler, dvs. uddannelsessøgende, som er begyndt en støtteberettigende videregående uddannelse før den 1. august 1989, ønskes indplaceret, før det i § 1, nr. 5, foreslåede nye klippekort træder i kraft den 1. januar 1993. Man undgår derved ind i næste århundrede at skulle tage hensyn til de hidtidige komplicerede overgangsregler, jf. bemærkningerne til stk. 13-15. Indplaceringen sker på grundlag af oplysninger om tidligere indskrivningsperioder for uddannelsessøgende, som har påbegyndt en støtteberettigende videregående uddannelse før den 15. marts 1988, eller om støtteforbrug efter den 15. marts 1988 for uddannelsessøgende, som har påbegyndt en støtteberettigende videregående uddannelse i perioden fra den 15. marts 1988 til den 31. juli 1989. Støtteforbrug før den 1. august 1989 er ikke registreret i støttesystemet og kan kun konstateres ved en manuel gennemgang af de konkrete sager. Ud over den administrative

komplikation belaster de mange overgangsregler vejledningen af de uddannelsessøgende, og ansøgningsmaterialet er meget omfattende.

Den pågældende gruppe uddannelsessøgende kan efter indplacering straks fravælge støtte, hvis de fx på grund af høj egenindkomst ikke ønsker uddannelsesstøtte. Indplacering vil imidlertid have fundet sted, og reststøttetiden for den igangværende uddannelse vil være beregnet. Den fravalgte støtte opspares til eventuelt senere brug.

De fleste af denne gruppe uddannelsessøgende vil allerede være indplaceret i klippekortsystemet, hvis uddannelsesstøtte overhovedet er en mulighed for dem. For at tilskynde de sidste til at lade sig indplacere ønskes det bestemt, at hvis indplacering ikke er sket inden den 31. december 1992, fortabes enhver mulighed for fremtidig støtte til den igangværende uddannelse.

Dette skal dog ikke gælde for de uddannelsessøgende, som er i gang med en uddannelse, men som ikke kan få uddannelsesstøtte, fx fordi de er bevilget orlov fra uddannelsen, eller fordi de oppebærer anden offentlig støtte, som tilsigter at dække leveomkostningerne (uddannelsesyndelse efter lov om arbejdstilbud til ledige, fast revalideringsyndelse efter lov om social bistand, skolarstipendium mv.). Det foreslås derfor, at undervisnings- og forskningsministeren fastsætter regler om fravigelse af fristen for indplacering af denne - formentlig minimale - gruppe uddannelsessøgende og om støttetidens længde.

Til stk. 9

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i § 2, stk. 1, 2. pkt., i lov nr. 823 af 21. december 1988 om ændring af lov om statens uddannelsesstøtte.

Til stk. 10

Uddannelsessøgende, som ikke den 1. august 1989 eller senere er blevet indplaceret i klippekortsystemet, selv om de har været indskrevet ved en støtteberettigende videregående uddannelse, og som efter den 31. december 1992 skifter til en ny uddannelse eller genoptager en tidligere afbrudt uddannelse, jf. dog stk. 12, vil ved indplacering i det i § 1, nr. 5, foreslåede støttesystem få set bort fra støtteforbrug før den 1. august 1989. Dog fratrækkes ved indplaceringen perioder med uddannelsesyndelse eller fast revalideringsyndelse til en igangværende uddannelse eller til tidligere afsluttede eller afbrudte støtteberettigende uddannelser, jf. reglerne herom i det i § 1, nr. 5, foreslåede nye klippekort, jf. stk. 9.

Til stk. 11

Ved indplacering i det i § 1, nr. 5, foreslåede nye klippekort fratrækkes ikke perioder, hvori der er oppebåret støtte efter det hidtil gældende klippekortsystem for ungdomsuddannelser. Der fratrækkes heller ikke perioder med uddannelsesyndelse eller fast revalideringsyndelse, som er oppebåret til en ungdomsuddannelse før den 1. januar 1993.

Til stk. 12

Der vil blive fastsat særlige regler for at undgå, at uddannelsessøgende, som er i en støtteberettigende uddannelse i perioden fra den 1. juli 1991 til den 31. december 1992, men som ikke inden den 31. december 1992 er eller bliver indplaceret i støttesystemet - eventuelt fordi enhver støttemulighed i det gældende støttesystem er forbrugt - i spekulativt øjemed afbryder uddannelsen for inden udgangen af 1994 atter at blive optaget på den afbrudte uddannelse og derved blive støtteberettiget i det i § 1, nr. 5, foreslåede nye støttesystem, jf. § 2, stk. 10. Uddannelsesinstitutionen eller Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte skal kunne fratage sådanne nyoptagne uddannelsessøgende, som reelt er genoptagne ved samme uddannelse, uddannelsesstøtte efter det foreslåede nye klippekort.

Til stk. 13

For at undgå nye overgangsregler for uddannelsessøgende, som har påbegyndt en uddannelse før det i § 1, nr. 5, foreslåede støttesystem træder i kraft, og som er eller bliver indplaceret i det hidtidige støttesystem, foreslås der fastsat regler om indplacering den 1. januar 1993 eller senere i det nye støttesystem af alle støttemodtagere efter følgende principper:

1. Uddannelsessøgende i en erhvervsrettet ungdomsuddannelse, som efter den 1. august 1989 har modtaget uddannelsesstøtte til en *afsluttet* ungdomsuddannelse, tildeles fra den 1. januar 1993 støtte inden for det i § 1, nr. 5, foreslåede nye klippekort med en støttetid svarende til perioden frem til den igangværende uddannelses forventede afslutning.
2. Uddannelsessøgende i en ungdomsuddannelse, som ikke er omfattet af den i foranstående nr. 1 anførte kategori, tildeles fra den 1. januar 1993 støtte efter den i § 1, nr. 4, foreslåede bestemmelse.
3. Uddannelsessøgende i videregående uddannelse indplaceres i det i § 1, nr. 5, foreslåede nye klippekort med en støttetid svarende til den pr. 1. januar 1993 resterende støttetid i det nugældende støttesystem og med de rettigheder, som følger af det nye støttesystem, jf. dog § 2, stk. 14 og 15. Inden for den i det i § 1, nr. 5, foreslåede nye støttesystem anførte ekstra ramme på i alt 12 støttemåneder til

studieskift og studieforsinkelser fratrækkes det antal klip, som måtte være brugt til samme formål inden for den tilsvarende ekstra ramme i det hidtil gældende støttesystem for videregående uddannelser. Skulle hele den ekstra støtteramme være forbrugt før den 1. januar 1993, vil der følgelig ikke kunne ydes støtte til de formål, som efter det nye klippekorts ekstra ramme er fastsat hertil. Støtte inden for den ekstra ramme på 12 støttemåneder i det nugældende støttesystem for ungdomsuddannelser kan ikke ydes den 1. januar 1993 og senere.

4. For uddannelsessøgende, som i perioden fra den 1. august 1989 til den 31. december 1992 er eller bliver indplaceret i det nugældende støttesystem, og som efter den 1. januar 1993 skal indplaceres i det i § 1, nr. 5, foreslåede nye støttesystem, fordi en ny uddannelse påbegyndes, eller en tidligere afbrudt uddannelse genoptages, sker støttetidsberegningen under hensyntagen til den tidligere foretagne støttetidsberegning og det på grundlag heraf derefter skete støttetidsforbrug. Der henvises endvidere til bemærkningerne til stk. 14 og 15.

Til stk. 14

Ved lov nr. 192 af 29. marts 1988 om ændring af lov om statens uddannelsesstøtte blev klippekortsystemet indført med virkning fra den 1. august 1989 for uddannelsessøgende i videregående uddannelser. Ifølge forarbejderne til denne lov skulle uddannelsessøgende, som har påbegyndt en støtteberettigende videregående uddannelse før den 15. marts 1988, indplaceres i klippekortsystemet med en støttetid svarende til sædvanlig støttetid med tillæg af 1 år og med fradrag for indskrivningsperioder ved den igangværende uddannelse og ved tidligere afsluttede eller afbrudte støtteberettigende videregående uddannelser. Dette var i overensstemmelse med den indtil da gældende støttetidsberegning.

Uddannelsessøgende, som har påbegyndt den første støtteberettigende videregående uddannelse den 15. marts 1988 eller senere, indplaceres i klippekortet med en støttetid svarende til den for den igangværende uddannelse normerede studietid med fradrag af forbrugt støttetid efter den 15. marts 1988. Til denne støttetid er der en ekstra ramme på 12 støttemåneder til tidlige studieskift og omprøver.

Den første kategori uddannelsessøgende er i forhold til den anden som anført tildelt en længere støttetid. Når der den 1. januar 1993 eller senere, jf. bemærkningerne til stk. 13, sker en indplacering af støttemodtagere i det hidtidige klippekortsystem til det nye klippekort, jf. bemærkningerne til § 1, nr. 5, skal uddannelsessøgende med den lange støttetid ikke

kunne tildeles yderligere månedlige støtterater som følge af studieforsinkelse, da sådan eventuel forsinkelse allerede er tilgodeset ved 1 års-tillægget.

Til stk. 15

Bestemmelserne om, at uddannelsessøgende i videregående uddannelser kunne fravælge et antal månedlige støtterater inden for støtteåret og inden for videregående uddannelser med en normeret studietid på mere end 48 måneder kunne få udbetalt støtte med dobbelt sats, fik virkning fra den 1. august 1989. Heri ligger, at kun månedlige støtterater, som er opsparet efter den 1. august 1989, kan bruges til at finansiere udbetaling af støtte med dobbelt sats.

Uddannelsessøgende, som har påbegyndt den første støtteberettigende videregående uddannelse før den 15. marts 1988, har i forbindelse med indplaceringen i det nugældende støttesystem for videregående uddannelse ved støttetidsberegningen fået tildelt en støttetid svarende til sædvanlig studietid for den

igangværende uddannelse med tillæg af 1 år og med fradrag for indskrivningsperioder ved den igangværende uddannelse eller ved tidligere afsluttede eller afbrudte støtteberettigende videregående uddannelser.

Der skal til denne gruppe uddannelsessøgende kunne udbetales støtte med dobbelt sats i det omfang, hvori er opsparet støtte ved fravalg af støtte efter den 1. august 1989, eller hvis den uddannelsessøgende gennemfører uddannelsen på kortere tid end den normerede studietid.

Til stk. 16, 17 og 18

Af forenklingmæssige grunde foreslås de indtil den 31. juli 1993 gældende overgangsregler om mulighed for statsgaranteret banklån og forhøjet studielån ikke videreført for uddannelsessøgende, som ikke er eller bliver indplaceret i det hidtil gældende klippekortsystem for uddannelsessøgende i videregående uddannelse inden den 31. december 1992.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

§ 1

I lov om statens uddannelsesstøtte, jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 486 af 25. juni 1990, foretages
følgende ændringer:

1. I § 2, nr. 1, litra a, ændres »1.800 kr.« til:
»1.790 kr.«.

2. I § 2, nr. 1, litra b, ændres »hvis den uddan-
nelseessøgende har godtgjort at være udeboen-
de« til: »hvis de i stk. 2-4 anførte betingelser er
opfyldt«.

§ 2. Støtten ydes som et beløb pr. kalender-
måned (støttmåned) inden for perioden 1. ja-
nuar til 31. december (støtteåret). Det måned-
lige beløb kan, jf. dog § 3 a, stk. 2, § 5 og § 9,
stk. 4, højst udgøre:

1) Stipendium:

a)	1.800 kr.
eller	
b)	3.000 kr.
hvis den uddannelsessøgende
har godtgjort at være
udeboende.	

2) Studielån: 1.350 kr.

3. I § 2 indsættes som *stk. 2, 3 og 4*:

»*Stk. 2.* Stipendium efter stk. 1, nr. 1, litra b,
ydes, hvis den uddannelsessøgende har godt-
gjort at være udeboende og modtager støtte

- 1) efter § 3 eller
- 2) efter § 2 a, og støtten vedrører en periode ef-
ter den måned, hvori den uddannelsessø-
gende fylder 20 år.

Stk. 3. Undervisnings- og forskningsministe-
ren fastsætter regler om, at aldersbetingelsen i
stk. 2, nr. 2, kan fraviges.

Stk. 4. Uddannelsessøgende, som er omfattet
af stk. 3, skal ved ansøgning om stipendium ef-
ter stk. 1, nr. 1, litra b, oplyse forældrenes navn,
adresse og personnummer. Afgivelse af oplys-
ninger i øvrigt finder sted efter bestemmelserne
i § 22.«.

4. Efter § 2 indsættes:

»§ 2 a. Uddannelsessøgende kan få uddan-
nelsestøtte til undervisning på folkeskoleni-
veau, almen voksenuddannelse på samme ni-
veau som folkeskolens afsluttende prøver og til
ungdomsuddannelse, indtil den første ung-
domsuddannelse er afsluttet.

Stk. 2. Undervisnings- og forskningsministe-
ren fastsætter regler om, hvilke uddannelser
der er omfattet af bestemmelsen, og om, hvad
der betragtes som en samlet ungdomsuddan-
nelse.«.

5. § 3 affattes således:

»§ 3. Uddannelsessøgende kan få uddannel-
sesstøtte efter et begrænset støttesystem (klip-
pekortet) for en periode, der svarer til den nor-
merede uddannelsestid (støttetiden) med de re-
guleringer, der følger af stk. 2-6, til:

- 1) en erhvervsrettet uddannelse efter afslut-
ning af den første ungdomsuddannelse,
- 2) en gymnasial uddannelse, som efter afslut-
ning af en erhvervsuddannelse eller en hertil
svarende elev-/lærlingeuddannelse er nød-
vendig for at gennemføre en videregående
uddannelse, og
- 3) uddannelsessupplering, som er nødvendig
for at gennemføre en videregående uddan-
nelse.

Stk. 2. Fra støttetiden ved en igangværende
uddannelse trækkes perioder, hvori den ud-
dannelsessøgende har modtaget:

- 1) uddannelsesstøtte til tidligere afsluttet eller afbrudt uddannelse og uddannelsessupplering efter stk. 1 og
- 2) uddannelsesydelse i medfør af lov om arbejdstilbud til ledige eller fast revalideringsydelse i medfør af lov om social bistand til den igangværende uddannelse eller til tidligere afsluttet eller afbrudt støtteberettigende uddannelse og uddannelsessupplering efter stk. 1.

Stk. 3. Fra støttetiden trækkes dog ikke perioder, hvori den uddannelsessøgende har modtaget uddannelsesstøtte, uddannelsesydelse eller fast revalideringsydelse til:

- 1) uddannelse, som er omfattet af stk. 1, nr. 2, og som er nødvendig for at gennemføre en igangværende videregående uddannelse,
- 2) uddannelsessupplering, som er omfattet af stk. 1, nr. 3, og som efter afslutning af en gymnasial uddannelse uden muligheder for de nødvendige tilvalg er nødvendig for at gennemføre den igangværende videregående uddannelse, og
- 3) en tidligere afbrudt uddannelse, hvis uddannelsen er afbrudt inden for de første 12 måneder efter uddannelsens start.

Stk. 4. Støttetiden kan forlænges med perioder til:

- 1) uddannelsessupplering, der er omfattet af stk. 1, nr. 3, men ikke af stk. 3, nr. 2, og som er nødvendig for at gennemføre en igangværende videregående uddannelse, og
- 2) forsinkelse i forbindelse med prøver, der ikke er bestået, eller lignende forsinkelse af uddannelsen.

Stk. 5. Perioder efter stk. 3, nr. 3, og stk. 4, kan tilsammen højst udgøre 12 måneder.

Stk. 6. Støttetiden kan forlænges med 6 måneder i forbindelse med en fødsel, hvis der ikke samtidig er bevilget orlov fra uddannelsen.

Stk. 7. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter regler om:

- 1) hvilke uddannelser der er omfattet af stk. 1, nr. 1-3, herunder om, hvad der er nødvendigt for at gennemføre en videregående uddannelse,
- 2) fradrag i støttetid efter stk. 2,
- 3) forlængelse af støttetiden efter stk. 4,
- 4) støttetiden for uddannelser, hvori der indgår deluddannelser, og
- 5) forlængelse af støttetiden efter stk. 6 og kan herunder bestemme, at forlængelsen kan deles mellem støtteberettigede forældre.«.

§ 3. Uddannelsessøgende kan få uddannelsesstøtte for en periode svarende til den normale uddannelsestid, jf. dog § 9, stk. 5.

Stk. 2. Ved opgørelsen af støttetiden for en igangværende uddannelse medregnes perioder, hvori der er oppebåret støtte til tidligere afsluttede eller afbrudte støtteberettigende uddannelser. Endvidere medregnes perioder, hvori der er modtaget uddannelsesydelse i medfør af lov om arbejdstilbud til ledige, og perioder, hvori der er modtaget fast revalideringsydelse efter lov om social bistand til den igangværende uddannelse eller tidligere afsluttede eller afbrudte støtteberettigende uddannelser. Ved opgørelsen af støttetiden medregnes dog ikke støttetid, der er brugt til undervisning på folkeskoleniveau. Er den igangværende uddannelse en videregående uddannelse, medregnes kun perioder, hvori der er oppebåret stipendium eller uddannelsesydelse til tidligere afsluttede eller afbrudte videregående uddannelser.

Stk. 3. For uddannelsessøgende, som er afskåret fra at oppebære stipendium i medfør af reglerne i § 9, men som oppebærer lån i henhold til § 2, medregnes de pågældende perioder i støttetiden i henhold til stk. 2, jf. dog § 9, stk. 5.

Stk. 4. Ved opgørelse af støttetiden medregnes ikke støttetid til en uddannelse, der er afbrudt inden for de første 12 måneder. Der kan kun ses bort fra støttetid ved den første afbrudte uddannelse.

Stk. 5. Ved opgørelse af støttetiden medregnes ikke støttetid, der er brugt til en prøve, som den uddannelsessøgende ikke har bestået.

Stk. 6. Der kan efter stk. 4 og 5 i alt ses bort fra højst 12 støttemåneder for en uddannelsessøgende. Heri indgår forbrugt støttetid, som efter § 9, stk. 5, ikke medregnes. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om medregning af forbrugt støttetid til adgangsgivende suppleringskurser i de 12 støttemåneder.

Stk. 7. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om støttetiden for uddannelser, hvor der indgår deluddannelser.

6. § 3 a, stk. 1, 1. pkt., affattes således:

»Uddannelsessøgende kan fravælge støtte for en eller flere måneder i hvert støtteår.«.

§ 3 a. Uddannelsessøgende i en videregående uddannelse kan fravælge indtil 4 måneders støtte i hvert støtteår. Fravalget skal ske med et forudgående varsel, der fastsættes af undervisnings- og forskningsministeren.

7. § 3 a, stk. 2, 1. pkt., affattes således:

»Støtte, som fravælges efter stk. 1 i en uddannelse omfattet af § 3, samt uforbrugt støtte i øvrigt i en sådan uddannelse kan udbetales månedsvis sammen med sædvanlig støtte efter § 2 i forbindelse med en erhvervsrettet uddannelses afslutning.«.

8. I § 3 a, stk. 2, 2. pkt., indsættes efter »§ 2«: », stk. 1«.

9. I § 3 a, stk. 2, indsættes efter 3. pkt.:

»Der kan dog kun ydes støtte med dobbelt sats, hvis det samlede antal forbrugte månedlige støtterater inklusive raterne til dobbeltsats til den igangværende uddannelse ikke derved overstiger det antal månedlige støtterater, som svarer til det for uddannelsen fastsatte antal månedsrater med tillæg af eventuelle ekstra månedlige rater tildelt efter § 3, stk. 1, nr. 2 og 3, og stk. 6. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om eventuelt yderligere tillæg.«.

Stk. 2. Støtte, der fravælges efter stk. 1, samt uforbrugt støtte i øvrigt kan ved videregående uddannelser, der er normeret med en studietid på mere end 48 støttemåneder, i forbindelse med uddannelsens afslutning udbetales månedsvis sammen med sædvanlig støtte efter § 2. Der kan pr. måned i alt højst udbetales det dobbelte af de satser, der er fastsat i § 2. Udbetalingen sker inden for de sidste 12 måneder af uddannelsen på grundlag af en erklæring fra uddannelsesinstitutionen om, at den uddannelsessøgende kan afslutte uddannelsen inden for 12 måneder.

10. § 3 b, stk. 1, ophæves.

Stk. 2 bliver herefter stk. 1.

§ 3 b. Støttetildeling kan kun ydes fra den uddannelsessøgendes optagelse på den igangværende uddannelse til udløbet af den for uddannelsen normerede studietid med tillæg af 24 måneder. Tillægsperioden kan dog forlænges efter regler fastsat af undervisnings- og

forskningsministeren, når særlige forhold gør sig gældende.

Stk. 2. Støtte kan ikke ydes med tilbagevirkende kraft inden for støtteåret. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte nærmere regler, herunder om ansøgningsfrister.

11. § 5 affattes således:

»§ 5. Uddannelsessøgende kan ud over stipendium og lån få et stipendium som tilskud til dækning af undervisningsafgift. Stipendiet udgør pr. måned 85 pct. af 1/12 af den faktiske undervisningsafgift beregnet på årsbasis, dog højst 1.250 kr. pr. støttemåned.

Stk. 2. Undervisnings- og forskningsministeren kan bestemme, at godkendelse af en uddannelse som støtteberettigende ikke omfatter stipendium som tilskud til dækning af undervisningsafgift.«.

§ 5. Uddannelsessøgende kan ud over stipendium og lån få et stipendium som hjælp til dækning af en undervisningsafgift svarende til 85 pct. af den faktiske undervisningsafgift, dog højst 1.200 kr. pr. støttemåned.

12. I § 5 a, nr. 3, ændres »,« til: »og«.

13. I § 5 a, nr. 4, ændres », og« til: »,«.

14. § 5 a, nr. 5, ophæves.

§ 5 a. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om:

- 1) støtteordningen, herunder om fravalg af støtte og udbetaling af uforbrugt støtte,
- 2) beregning af støtte for mindre end et støtteår,
- 3) minimal støttetildeling,
- 4) betingelserne for, hvornår en uddannelsessøgende betragtes som hjemmeboende og som udeboende, og
- 5) i hvilket omfang adgangsgivende suppleringskurser til en videregående uddannelse skal medregnes i den normerede studietid for den videregående uddannelse.

15. I § 6, stk. 1, 1. pkt., udgår: »8,«.

§ 6. De beløb, der er nævnt i §§ 2, 5, 8, 8 a og 9, forhøjes den 1. januar 1991 med 3,47 pct. De regulerede beløb forhøjes derefter med yderligere 1 pct.

16. I § 7, stk. 3, 1. pkt., udgår: »og kan herunder fravige betingelsen om, at uddannelsen skal gennemgås i Danmark«.

§ 7. Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte giver efter ansøgning uddannelsesstøtte til uddannelsessøgende, som

- 1) i Danmark gennemgår en uddannelse, der af undervisnings- og forskningsministeren er godkendt som støtteberettigende,
- 2) opfylder aldersbetingelsen i stk. 2,
- 3) er danske statsborgere eller i henhold til international overenskomst har ret til uddannelsesstøtte på lige fod med danske statsborgere eller af undervisnings- og forskningsministeren i støttedmæssig henseende ligestilles med danske statsborgere,
- 4) er studieaktive og
- 5) ikke får anden offentlig støtte, der tilsigter at dække leveomkostningerne.

Stk. 2. Er støttebetingelserne i øvrigt opfyldt, kan styrelsen give uddannelsesstøtte til den uddannelsessøgende fra begyndelsen af det førstkommande kvartal, der følger efter, at den uddannelsessøgende er fyldt 18 år.

Stk. 3. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om de i stk. 1 nævnte betingelser og kan herunder fravige betingelsen om, at uddannelsen skal gennemgås i Danmark. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om støtte i praktikperioder, som indgår i den godkendte uddannelse.

17. Efter § 7 indsættes:

»§ 7 a. Undervisnings- og forskningsministeren kan bestemme, at Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte efter ansøgning giver uddannelsesstøtte til uddannelsessøgende til uddannelse i udlandet. Uddannelsen godkendes af Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte som støtteberettigende. De uddannelsessøgende skal opfylde betingelserne i § 7, stk. 1, nr. 2-5, jf. stk. 2 og 3.

Stk. 2. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte betingelser for godkendelsen.

Stk. 3. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte særlige regler om støtten, herunder om støttetiden.«.

18. § 8, stk. 2, 2. pkt., ophæves.

Stk. 2. Egenindkomsten er enhver positiv indkomst, der henføres til eller indgår i den

personlige indkomst og kapitalindkomsten med fradrag af stipendium efter denne lov samt af renter af beløb opsparet i henhold til lov om uddannelsesopsparing. I egenindkomsten indgår endvidere 75 pct. af den del af ansøgers skattepligtige formue, der overstiger 100.000 kr. pr. 31. december i støtteåret med fradrag af beløb opsparet i henhold til lov om uddannelsesopsparing.

19. I § 8 a, stk. 1, ændres »stk. 5« til: »stk. 3 og 4 og § 9, stk. 4«.

§ 8 a. For at få maksimalt stipendium og studielån må den uddannelsessøgendes egenindkomst i støtteåret ikke overstige et samlet beløb (fribeløbet), som svarer til 3.000 kr. pr. måned, jf. dog stk. 5.

20. I § 8 a, stk. 2, nr. 1, 2 og 3, ændres »6.000 kr.« til: »7.000 kr.«.

21. I § 8 a, stk. 2, nr. 4, ændres »12.000 kr.« til: »15.000 kr.«.

22. I § 8 a, stk. 2, nr. 4, ændres: »ikke har opfyldt støttebetingelserne i § 7, stk. 1, nr. 1, 3 eller 5, eller hvori støtte ikke udbetales, fordi den uddannelsessøgendes støttemulighed er forbrugt, jf. §§ 3 og 3 b, stk. 1« til:

- a) ikke gennemgår en støtteberettigende uddannelse i Danmark eller i udlandet,
- b) ikke opfylder aldersbetingelsen efter § 7, stk. 1, nr. 2, jf. stk. 2,
- c) gennemgår en støtteberettigende uddannelse, men ikke opfylder støttebetingelsen i § 7, stk. 1, nr. 3,
- d) får anden offentlig støtte, som tilsigter at dække leveomkostningerne, jf. § 7, stk. 1, nr. 5, eller
- e) i støtteberettigende perioder ikke kan få støtte, fordi støttetiden, jf. § 3, er forbrugt.«.

Stk. 2. Det i stk. 1 nævnte fribeløb forhøjes med:

- 1) 6.000 kr. for hver måned i støtteåret, hvori der er fravalgt støtte efter § 3 a, stk. 1.
- 2) 6.000 kr. for hver måned i støtteåret, hvori den uddannelsessøgende har været indskrevet ved en støtteberettigende uddannelse, men har haft orlov eller ikke har opfyldt støttebetingelsen i § 7, stk. 1, nr. 4.

- 3) 6.000 kr. for hver måned i støtteåret, hvori den uddannelsessøgende har været i ikke-støtteberettigende praktik.
- 4) 12.000 kr. for hver måned i støtteåret, hvori den uddannelsessøgende ikke har opfyldt støttebetingelserne i § 7, stk. 1, nr. 1, 3 eller 5, eller hvori støtte ikke udbetales, fordi den uddannelsessøgendes støttemulighed er forbrugt, jf. §§ 3 og 3 b, stk. 1.

23. § 8 a, stk. 3, ophæves.

Stk. 4-7 bliver herefter stk. 3-6.

24. I § 8 a, stk. 4, som bliver stk. 3, ændres »stk. 1-3« til: »stk. 1 og 2«.

25. I § 8 a, stk. 5, som bliver stk. 4, ændres »stk. 1-4 og stk. 6« til: »stk. 1-3 og stk. 5«.

26. I § 8 a, stk. 5, som bliver stk. 4, udgår: »og stk. 5« og », eller i den skattepligtige formue«.

27. I § 8 a, stk. 6, 2. pkt., som bliver stk. 5, 2. pkt., ændres »stk. 4« til: »stk. 3«.

28. § 8 a, stk. 6, som bliver stk. 5, ophæves.
Stk. 7 bliver herefter stk. 5.

29. I § 8 a, stk. 7, som bliver stk. 6, ændres »stk. 1-6« til: »stk. 1-5«.

30. I § 8 a, stk. 7, som bliver stk. 5, ændres »stk. 1-5« til: »stk. 1-4«.

Stk. 3. Forhøjelse af fribeløbet efter stk. 2 kan først foretages efter udgangen af det kvartal i støtteåret, hvori den uddannelsessøgende fylder 19 år, jf. dog stk. 4 og § 9, stk. 4.

Stk. 4. Det efter stk. 1-3 beregnede fribeløb forhøjes med 14.100 kr. for hvert af den uddannelsessøgendes børn, som er under 18 år.

Stk. 5. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte nærmere regler om tillæg til fribeløbet efter stk. 1-4 og stk. 6 for legater eller lignende, der gives med uddannelsesformål for øje, og for udbetalinger i henhold til lov om arbejdsskadeforsikring og lov om erstatningsansvar, hvis sådanne beløb indgår i den personlige indkomst og kapitalindkomsten, jf. § 8, stk. 2, eller i den skattepligtige formue.

Stk. 6. Der beregnes ikke fribeløb, jf. stk. 1 og 2, for måneder, hvori den uddannelsessøgende modtager støtte til dobbelt sats, jf. § 3 a,

stk. 2. Hvis betingelserne i stk. 4 er opfyldt, tages der dog hensyn til det heri nævnte beløb.

Stk. 7. Er den uddannelsessøgendes egenindkomst, jf. § 8, højere end det efter stk. 1-6 beregnede fribeløb, nedsættes først stipendium, herunder stipendium efter § 5, jf. dog § 9, stk. 4, og dernæst studielån med det overskydende beløb efter regler, der fastsættes af undervisnings- og forskningsministeren.

31. I § 9, stk. 1, ændres »Indtil udgangen af det kvartal, hvori den uddannelsessøgende fylder 19 år,« til: »Indtil udgangen af den måned, hvori en uddannelsessøgende, som er støtteberettiget efter § 2 a, fylder 19 år,«.

§ 9. Indtil udgangen af det kvartal, hvori den uddannelsessøgende fylder 19 år, beregnes stipendiet ud fra forældrenes samlede indkomstgrundlag, jf. § 9 a, på grundlag af indkomsten for det andet kalenderår forud for støtteåret samt efter reglerne om den uddannelsessøgendes egenindkomst, jf. § 8 og § 8 a.

32. I § 9, stk. 3, ændres »274.700 kr.« til: »400.000 kr.«.

Stk. 3. For at den uddannelsessøgende kan få maksimalt stipendium, jf. dog § 8 og § 8 a, må forældrenes indkomstgrundlag efter stk. 1 og 2 ikke overstige 167.700 kr. Ved højere indkomstgrundlag nedsættes stipendiet og bortfalder ved et indkomstgrundlag på 274.700 kr.

33. I § 9, stk. 4, 2. pkt., indsættes efter »stk. 1«: »og 2«, og »stk. 4 og 5« ændres til: »stk. 3 og 4«.

Stk. 4. Uddannelsessøgende, hvis stipendium nedsættes eller bortfalder efter reglerne i stk. 3, kan optage lån med et beløb, der svarer til nedsættelsen, eller øge egenindkomsten med det nedsatte beløb. Lånet reduceres med det beløb, hvormed egenindkomsten øges ud over det i § 8 a, stk. 1, jf. stk. 4 og 5, fastsatte fribeløb.

34. § 9, stk. 5, ophæves.

Stk. 6 og 7 bliver herefter stk. 5 og 6.

Stk. 5. Støttetid, som uddannelsessøgende i videregående uddannelser har brugt, medens de var omfattet af reglerne i stk. 1, medregnes

ikke ved opgørelsen af den støtteberettigende studietid for en videregående uddannelse.

Stk. 6. Uddannelsessøgende, der er omfattet af stk. 1, skal ved ansøgning om uddannelsesstøtte oplyse forældrenes navn, adresse og personnummer. Afgivelse af oplysninger i øvrigt finder sted efter reglerne i § 22.

Stk. 7. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om, at forældrenes indkomstgrundlag ikke skal sammenlægges, om, hvilket indkomstgrundlag der skal anvendes, når indkomstgrundlaget ændres, om fravigelse af indkomstgrundlaget, når forældrenes indkomst er faldet væsentligt, om beregningsgrundlaget for forældre med indkomster og formuebeløb på Færøerne og i Grønland og om beregningsgrundlaget for forældre med indkomster og formuebeløb, der ikke er skattepligtige i Danmark.

35. Efter § 12 indsættes:

»§ 12 a. Støttetid efter § 3 betragtes som forbrugt, selv om udbetalt støtte, som er modtaget med rette, tilbagebetales helt eller delvis, eller selv om støtten søges tilbagebetalt ved den endelige støttetildeling.«.

36. § 13, stk. 2, 2. pkt., ophæves.

Stk. 2. Beløb, der skal tilbagebetales, inklusive tillæg i medfør af § 12, stk. 5, forrentes fra den 1. i den måned, der følger 2 måneder efter kravets fremsættelse. Renten tilskrives månedligt.

37. § 13 a, stk. 1, 3. og 4. pkt., affattes således:

»Derefter forrentes den til enhver tid værende gæld med en årlig rente svarende til den til enhver tid fastsatte officielle diskonto med et procenttillæg eller procentfradrag, som fastsættes på finansloven for det pågældende år. Procenttillægget kan dog ikke overstige 1.«.

§ 13 a. Studielån, som er endeligt tildelt efter denne lov, jf. § 12, stk. 1, forrentes med virkning fra den 1. i måneden efter udbetalings tidspunktet, jf. § 14, stk. 2, 1. pkt. I uddannelsesstiden forrentes gælden til enhver tid med årligt 4 pct. Derefter forrentes den til enhver tid værende gæld med en årlig rente svarende til den til enhver tid fastsatte officielle diskonto med et procenttillæg, der fastsættes på finansloven for det pågældende år. Den til enhver tid værende gæld ifølge studielån, der

er tildelt endeligt for perioden 1. august 1988 til 31. december 1990, forrentes dog efter uddannelsesstidens ophør med årligt 1 pct. over den til enhver tid fastsatte officielle diskonto. Renten tilskrives månedligt. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om uddannelsesstiden, herunder om dens ophør og om låntagers pligt til at give meddelelse herom.

38. I § 15, stk. 2, og § 19, stk. 1, ændres »Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning« til: »Hypotekbanken«.

§ 15. Hvis statslånsmodtageren ikke overholder lånets vilkår, herunder betaler forfaldne ydelser, kan gælden efter påkrav opsiges til skadeløs betaling.

Stk. 2. Kravet efter stk. 1 administreres af Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning, som søger det inddrevet hos låntagerne.

§ 19. Indfriele studielån administreres af Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning, som søger kravene inddrevet hos låntagerne.

39. § 22, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte kan hos skattemyndigheder og andre offentlige myndigheder indhente de oplysninger om den uddannelsessøgende og dennes forældre, som er nødvendige for beregningen af støtte og tilbagebetaling, herunder oplysninger om indkomst- og formueforhold. Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte kan hos offentlige myndigheder og private institutioner indhente oplysninger til brug ved afgørelse af, om en uddannelsessøgende er støtteberettiget efter § 2 a. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om adgangen til at indhente oplysningerne og kan herunder fastsætte, hvilke oplysninger der skal gives i elektronisk form.«.

Stk. 2. Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte kan hos skattemyndigheder og andre offentlige myndigheder indhente de oplysninger om den uddannelsessøgende og dennes forældre, der er nødvendige for beregningen af støtte og tilbagebetaling, herunder oplysninger om indkomst- og formueforhold. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler herom og kan herunder fastsætte, hvil-

ke oplysninger der skal gives i elektronisk form.

40. I § 23 indsættes efter *stk. 2* som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Undervisnings- og forskningsministeren kan bestemme, at uddannelsesinstitutionen kan fastsætte nærmere regler om forlængelse af støttetiden efter § 3, *stk. 4*, nr. 2, og om studieaktivitet som betingelse for uddannelsesstøtte, jf. § 7, *stk. 1*, nr. 4.«.

Stk. 3 bliver herefter *stk. 4*.

§ 23. De afgørelser, som Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte kan træffe i medfør af § 22, kan efter undervisnings- og forskningsministerens bestemmelse helt eller delvis henlægges til vedkommende uddannelsesinstitution, der ligeledes vil kunne indhente de i § 22, *stk. 2*, omhandlede oplysninger. Afgørelser, som uddannelsesinstitutionerne som følge heraf træffer, kan inden fire uger efter meddelelsen af afgørelsen indbringes for Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte af den, som afgørelsen vedrører.

Stk. 2. Undervisnings- og forskningsministeren kan dog bestemme, at afgørelser, som træffes af uddannelsesinstitutioner i henhold til *stk. 1*, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 3. De enkelte uddannelsesinstitutioner bistår i øvrigt Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte i forbindelse med støttetildelingen. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler herom.

41. Efter § 24 indsættes:

»§ 24 a. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om, at Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte træffer den endelige administrative afgørelse om godkendelse af uddannelser i udlandet som støtteberettigede.

Stk. 2. Undervisnings- og forskningsministeren kan nedsætte et nævn, der efter anmodning fra Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte fastlægger retningslinier for godkendelse af uddannelser i udlandet som støtteberettigede og i særlige tilfælde udtaler sig om godkendelse af enkelte uddannelser i udlandet som støtteberettigede. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om nævnets sammensætning og virke.«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft således:

- 1) Den 1. juli 1991 med virkning fra den 1. januar 1991: § 1, nr. 19, 22, 23, 24, 25, 27, 29, 33, 35, 36 og 38.
- 2) Den 1. januar 1992: § 1, nr. 1, 6, 10, 15, 18, 20, 21, 26, 28, 30, 37 og 39.
- 3) Den 1. juli 1992: § 1, nr. 11, 16, 17 og 41.
- 4) Den 1. januar 1993: § 1, nr. 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 31, 32, 34 og 40. Bestemmelsen i § 1, nr. 5, om, at støttetiden forlænges med 6 måneder i tilfælde fødsel, har virkning for fødsler, der finder sted den 1. januar 1993 og senere.

Stk. 2. De i § 1, nr. 1, 11, 20, 21 og 32 fastlagte beløb reguleres efter § 6, *stk. 2* og 3, i lov om statens uddannelsesstøtte, første gang den 1. januar 1992.

Stk. 3. I perioden fra den 1. juli 1991 til den 31. december 1992 kan uddannelsessøgende i en erhvervsrettet ungdomsuddannelse, hvis støttetid er forbrugt, få uddannelsesstøtte for perioden frem til uddannelsens forventede afslutning efter det for videregående uddannelser gældende støttesystem, jf. § 3 i lov om statens uddannelsesstøtte, jf. lovbekendtgørelse nr. 486 af 25. juni 1990, og *stk. 13*.

Stk. 4. Det i § 9, *stk. 3*, 2. pkt., i lov om statens uddannelsesstøtte anførte beløb på 274.700 kr. forhøjes for støtteåret 1992 til 350.000 kr. og reguleres pr. 1. januar 1992 efter § 6, *stk. 2* og 3, i lov om statens uddannelsesstøtte, jf. lovbekendtgørelse nr. 486 af 25. juni 1990.

Stk. 5. Indtil udgangen af den måned, hvori de uddannelsessøgende fylder 20 år, finder § 2, nr. 1, litra b, i lov om statens uddannelsesstøtte, jf. lovbekendtgørelse nr. 486 af 25. juni 1990, ikke anvendelse på udeboende uddannelsessøgende, som ikke har afsluttet den første ungdomsuddannelse, og som den 1. juli 1992 eller senere første gang søger om uddannelsesstøtte. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter regler om, at aldersbetingelsen kan fraviges i særlige tilfælde, samt om, hvilke oplysninger ansøgeren skal give i forbindelse med ansøgning om stipendium med udeboendesats.

Stk. 6. Uddannelsessøgende, der har påbegyndt den igangværende støtteberettigede uddannelse inden den 1. juli 1992, kan ud over stipendium og studielån fortsat få stipendium som tilskud til dækning af undervisningsafgift indtil denne uddannelses afslutning. Hvis uddannelsen gennemgås i udlandet, kan dette sti-

pendium fortsat fås til uddannelsen indtil udløbet af den periode, hvori uddannelsen er godkendt som støtteberettigende efter de før den 1. juli 1992 gældende bestemmelser.

Stk. 7. Udeboende uddannelsessøgende, som den 1. januar 1993 ikke har afsluttet den første ungdomsuddannelse, og som den 31. december 1992 ikke er fyldt 20 år, men ved seneste støtteudbetaling i 1992 har fået tildelt stipendium efter lov om statens uddannelsesstøtte med udeboendesats, får fra den 1. januar 1993 fortsat stipendium med denne sats til en den 1. januar 1993 igangværende uddannelse, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt.

Stk. 8. Uddannelsessøgende, som har begyndt en støtteberettigende videregående uddannelse før den 1. august 1989, og som ikke i perioden fra den 1. august 1989 til den 31. december 1992 er eller bliver indplaceret i støttesystemet, anses for at have forbrugt enhver støttemulighed til en den 1. januar 1993 igangværende uddannelse. Ansøgning om indplacering skal indgives inden for de frister, som i henhold til § 22, stk. 3, i lov om statens uddannelsesstøtte fastsættes for indgivelse af ansøgning om støtte i støtteåret 1992. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter regler om, at den i 1. pkt. anførte frist for indplacering i klippekortsystemet, jf. 2. pkt., kan fraviges for uddannelsessøgende, som på grund af modtagelse af anden offentlig støtte, der tilsigter at dække leveomkostningerne, jf. § 7, stk. 1, nr. 5, i lov om statens uddannelsesstøtte, eller af andre særlige grunde har været afskåret fra at blive indplaceret i støttesystemet inden udløbet af den fastsatte frist. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter regler om støtteperiodens længde for de i 3. pkt. nævnte uddannelsessøgende ved disses indplacering i det i § 1, nr. 5, fastlagte støttesystem.

Stk. 9. Bestemmelsen i det i § 1, nr. 5, fastlagte støttesystem om, at perioder med uddannelsesyndelse i medfør af lov om arbejdstilbud til ledige fratrækkes ved opgørelsen af støttetiden, har kun virkning for uddannelsessøgende, som har begyndt eller begynder på en af bestemmelsen omfattet uddannelse med uddannelsesyndelse efter den 13. december 1988.

Stk. 10. Når en uddannelsessøgende, som ikke i perioden fra den 1. august 1989 til den 31. december 1992 er eller bliver indplaceret i det hidtidige støttesystem, søger om støtte til en uddannelse efter den 31. december 1992, fratrækkes ved opgørelsen af støttetiden efter det i § 1,

nr. 5, fastlagte støttesystem ikke perioder forud for den 1. august 1989, hvori der er modtaget uddannelsesstøtte, jf. dog stk. 12.

Stk. 11. Ved opgørelsen af støttetiden efter det i § 1, nr. 5, fastlagte støttesystem fratrækkes ikke støttetid, som i perioden fra den 1. august 1989 til den 31. december 1992 er brugt efter det hidtil gældende støttesystem for ungdomsuddannelser. Tilsvarende gælder for perioder med uddannelsesyndelse og fast revalideringsyndelse, som er oppebåret til en ungdomsuddannelse før den 1. januar 1993.

Stk. 12. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter regler om indplacering i perioden fra den 1. januar 1993 til den 31. december 1994 i det i § 1, nr. 5, fastlagte støttesystem af uddannelsessøgende, som i perioden fra den 1. august 1989 til den 31. december 1992 ikke er eller bliver indplaceret i det hidtil gældende støttesystem, som i perioden fra den 1. juli 1991 til den 31. december 1992 har været optaget på en støtteberettigende videregående uddannelse, der afbrydes inden den 1. januar 1993, og som i perioden fra den 1. januar 1993 til den 31. december 1994 genoptager den afbrudte uddannelse.

Stk. 13. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter regler om indplacering i (overførsel til) det i § 1, nr. 5, fastlagte støttesystem af uddannelsessøgende, som i perioden fra den 1. august 1989 til den 31. december 1992 er eller bliver indplaceret i det hidtil gældende støttesystem, samt om, hvorvidt uddannelsessøgende, som før den 1. januar 1993 har afbrudt eller er i gang med en støtteberettigende ungdomsuddannelse, kan få uddannelsesstøtte efter den i § 1, nr. 4, fastlagte bestemmelse.

Stk. 14. Uddannelsessøgende, som har begyndt den første støtteberettigende videregående uddannelse før den 15. marts 1988, og som er eller bliver indplaceret i støttesystemet i perioden fra den 1. august 1989 til den 31. december 1992, omfattes ikke ved indplacering i det i § 1, nr. 5, fastlagte nye støttesystem, jf. stk. 13, af bestemmelsen om forlænget støttetid på grund af forsinkelse.

Stk. 15. Uddannelsessøgende, som har påbegyndt den første støtteberettigende videregående uddannelse før den 15. marts 1988, og som i perioden fra den 1. august 1989 til den 31. december 1992 er eller bliver indplaceret i det hidtil gældende støttesystem, jf. stk. 8 og 13, kan få udbetalt støtte med dobbelt sats, jf. § 3 a, stk. 2, i lov om statens uddannelsesstøtte, i det

Bilag til f. t. l. vedr. statens uddannelsesstøtte

omfang der er opsparet månedlige støtterater efter den 1. august 1989.

Stk. 16. § 2, stk. 5, i lov nr. 823 af 21. december 1988 om ændring af lov om statens uddannelsesstøtte affattes således:

»*Stk. 5.* Til uddannelsessøgende, som før den 15. marts 1988 har påbegyndt en videregående uddannelse og i perioden fra den 1. august 1989 til den 31. december 1992 er eller bliver indplaceret i støttesystemet for videregående uddannelser, kan der i indtil 2 år, ydes statsgaranti for lån i pengeinstitutter på indtil 49.535 kr. årligt, hvis de opfylder støttebetingelserne efter § 7 i lov om statens uddannelsesstøtte, og den tid, hvori de kan få stipendium, er overskredet. Beløbet reguleres efter reglerne i § 6, stk. 2 og 3, i lov om statens uddannelsesstøtte, første gang den 1. januar 1992. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter nærmere regler om ordningen, som bortfalder med udgangen af juli måned 1993.«

Stk. 17. § 2, stk. 6, i lov nr. 823 af 21. december 1988 om ændring af lov om statens uddannelsesstøtte affattes således:

»*Stk. 6.* Til udeboende uddannelsessøgende, som er fyldt 22 år før den 15. marts 1988, som før dette tidspunkt har påbegyndt en videregående uddannelse, og som i perioden fra den 1. august 1989 til den 31. december 1992 er eller bliver indplaceret i støttesystemet for videregående uddannelser, forhøjes den i § 2, nr. 2, i lov om statens uddannelsesstøtte fastsatte låneramme med 1/12 af 3.867 kr. pr. støttemåned. Beløbet reguleres efter reglerne i § 6, stk. 2 og 3, i lov om statens uddannelsesstøtte, første gang den 1. januar 1992. Bestemmelsen bortfalder med udgangen af juli måned 1993.«

Stk. 18. § 2, stk. 7, i lov nr. 823 af 21. december 1988 om ændring af lov om statens uddannelsesstøtte ophæves.

uddannelse med uddannelsesydelse efter den 13. december 1988. § 1, nr. 20-21³⁾), har første gang virkning for støtte udbetalt i støtteåret 1989-90. § 1, nr. 22⁴⁾), har virkning fra den 1. januar 1990.

Stk. 2. Overgangsbestemmelserne i § 2, stk. 2-6, i lov nr. 192 af 29. marts 1988 om ændring af lov om statens uddannelsesstøtte ophæves og erstattes af bestemmelserne i stk. 3-7.

Stk. 3. Ved opgørelse af støttetiden efter § 3, stk. 2, medregnes ikke perioder forud for den 1. august 1989.

Stk. 4. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter regler om støtteperiodens længde for uddannelsessøgende, der har påbegyndt en videregående uddannelse før den 1. august 1989, herunder om disses indplacering i støttesystemet efter reglerne i § 3.

Stk. 5. Til uddannelsessøgende, der før den 15. marts 1988 har påbegyndt en videregående uddannelse, kan der i indtil 2 år ydes statsgaranti for lån i pengeinstitutter på indtil 47.400 kr. årligt, såfremt de opfylder støttebetingelserne efter § 7, og den tid, hvori de kan få stipendium, er overskredet. Beløbet reguleres efter reglerne i § 6. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter nærmere regler om ordningen.

Stk. 6. Til udeboende uddannelsessøgende, der er fyldt 22 år før den 15. marts 1988, og som før dette tidspunkt har påbegyndt en videregående uddannelse, forhøjes den i § 2, stk. 2, fastsatte låneramme med 3.700 kr. for et helt støtteår. Beløbet reguleres efter reglerne i § 6.

Stk. 7. Reglerne i stk. 5 og 6 bortfalder efter udgangen af støtteåret 1992-93.

Lov nr. 859 af 20. december 1989 indeholder følgende ikrafttrædelsesbestemmelser m.v.:

§ 2

§ 2

Lov nr. 823 af 21. december 1988 indeholder følgende ikrafttrædelsesbestemmelser m.v.:

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. august 1989. Bestemmelsen i § 1, nr. 3²⁾), om, at perioder med oppebåret uddannelsesydelse i medfør af lov om arbejdstilbud til ledige medregnes ved opgørelsen af støttetiden, har virkning for uddannelsessøgende, der påbegynder en

Stk. 2. Lov om Statens Uddannelsesstøtte § 3 b, stk. 1, som indsættes ved nærværende lovs § 1, nr. 9, gælder ikke for uddannelsessøgende, der har begyndt deres første videregående uddannelse før den 15. marts 1988, eller som har begyndt den igangværende videregående uddannelse eller ungdomsuddannelse før 1. august 1990.